

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

123 BŪRELIAI

L. V. 16 g-jā nuširdžiausiai dėkoja visiems savo rėmėjams, ypatingai — gausiems Rėmėjų Būreliams, kurių įsisteigė jau 123! Per 2400 tautiečių užjūriuose įsijungė į nuolatinę Gimnaziją ir jos Parengiamąją klasę, kurioje ruošiamas priauglis į gimnazijos pirmąją klasę, šiandien mokosi 150 berniukų ir mergaičių. Šiomis dienomis atvyksta dar keletas naujų. Netrukus jau visi moksleiviai, Gimnazijos ir Parengiamosios Klasės mokiniai, turės savo globėjus.

Rėmėjų Būreliai siunčia Gimnazijai pinigų įvairiais keliais. Vien iš jų kelių Gimnazijai patogesni, kiti mažiau patogūs, tačiau visada taikomos prie vietos sąlygų ir aukotojų pageidavimų.

USA veikiantieji L. V. 16 G. Rėmėjų Būreliai turi didžiausią pinigų persiuntimo kelių pasirinkimą: per Balfą, čekiais, laisvais, pašto perlaidomis arba per bankus tiesiai Gimnazijai ir kt. Vasario 16 Gimnazijos Vadovybė nenori varžyti pačių rėmėjų pasirinktų pinigų persiuntimo kelių ir visuomet skelbė savo atsisakymus, kad pinigų gali siųsti taip, kaip kam patogiau.

Balfas šiais metais parodė ypatingą susidomėjimą Gimnazija. Čia šiais metais net keturis kartus atsilankęs Balfas pirmininkas kan. dr. J. B. Končius, susipažino iš arti su Gimnazijos vadovybe, mokytojais, moksleiviais ir gyvenimo bei darbo sąlygomis, taip pat jo pastangomis ir patvarkymais Gimnazija gavo iš Balfos didelį kiekį įvairių maisto produktų, drabužių ir kt. dalykų. Kan. dr. J. B. Končius pareiškė, kad Balfas įvertina L. V. 16 G. reikšmę ir svarbią lietuvių tautai, o todėl ir ateityje pasiryžęs visokeriopai ją remti. Kad toji Balfos parama būtų dar sėkmingesnė, Balfos pirmininkas kan. dr. J. B. Končius išreiškė mintį, kad L. V. 16 Gimnazijos ir Balfos bendradarbiavimas ateityje būtų dar artimesnis pačios Gimnazijos naudai. Savaimės suprantama, Gimnazijos vadovybė su džiaugsmu tą mintį priėmė, nes nuo artimesnio ir nuosirdesnio bendradarbiavimo su J. A. Valstybės veikiančiomis organizacijomis dilede dalimi priklausys ir L. V. 16 G. geresnė ateitis, o Gimnazija norėtų gyvuoti ir ruošti mūsų jaunimą. Laisvai Lietuvai ne tik šiandien ar šiuos metus, bet taip ilgai, kol galima bus ją perkelti į laisvę atgavusią Tėvynę arba kol tik pakankamai bus savo jaunimo tremtyje.

Šia proga L. V. 16 Gimnazija, būdama labai dėkinga Balfos pirmininkui kan. dr. J. B. Končiui už jo parodytą iniciatyvą, džiaugiasi ir sveikina visą Balfos Vadovybę už pareiktus glaudesnio bendradarbiavimo norus ir pažadėtą visokeriopą paramą.

Tam bendradarbiavimui stiprinti L. V. 16 Gimnazija pirmuoju savo žingsniu kreipiasi į visus Gimnazijos Rėmėjų Būrelius, kviesdama surinktuosius Gimnazijai pinigus siųsti L. V. 16 Gimnazijai per Balfą Centrą, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Balfos pirmininkas kan. dr. J. B. Končius užtikrina, kad ateityje pinigų persiuntimas Gimnazijai bus pagreitintas, ne laukiant, kol susidės jų didesnės sumos, ir Gimnazija, kaip ir dabar, galės nedelsdama pakvituoti pinigų gavimą siuntėjams.

Kviesdama Rėmėjų Būrelius ir kitus rėmėjus siųsti pinigus per Balfą, Gimnazija nenori pažeisti atskirų Rėmėjų Būrelių parodytos iniciatyvos nei sudaryti tuo kam nors ap sunkinimų ar nepatogumų, o todėl nepažeis ir kitų kelių pinigams siųsti. Gimnazijos Vadovybė tik nori atsiekti artimesnią bendradar-

Waterburio ALTS skyrius surėngė gerai pasisekusias vasaros pabaigtuves. Kalbėjo įtakingi amerikiečiai, buvo susirinkę per 700 svečių.

Iš kairės: A. Trečiokas — ALTS išdinininkas, Dr. M. Colney — ALTS pirmininkas, Raymond Snyder — Waterburio mayoras, James Patterson — kongresmanas, Alfonsas Koncė — Waterburio skyriaus pirmininkas, Vincas Rastenis — Free Europe Inf. skyriaus lietuvių sekcijos vedėjas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NEKLAUSO

Mėno reikalų valdybos viršininkas J. Banaitis rašo: "Labiausiai atsilikęs literatūros žanras vis dar tebėra dramaturgija... Todėl nenuostabu, kad praeitame sezone mūsų teatral savo repertuare nepadarė nė vienos naujos lietuviškos tarybinės pjesės... Mes iki šios dienos dar neturime teatro scenoje pastatytos lietuviškos tarybinės operos, nors mūsų kompozitoriai ir yra į šį reikalą įdėję nemaža darbo. Taip pat mūsų kompozitoriai toli gražu nepatenkina mūsų liaudies poreikių gerų masinių dainų sukūrimo srityje."

"Rimtai atsielika lietuviškojo vaizduojamojo meno trūkumai — tapyba... paveikslai vaizduojantieji mūsų dienas neretai yra nutapyti be reikiamo meistriškumo".

DAINŲ SVENTĖS REPERTUARAS

Šiauliuose įvykusios dainų šventės masinių dainų repertuaras:

"Račiūno — "Skamba Stalinui mūsų daina", J. Švedo "Stalinai — mūsų taika", P. Šližio "Ačiū Stalinui", Gaizausko "Žėrėk, taikos saulute" (irgi Staline!). O šokėjai šoko "Kolkos pirmininką", "Kalvelį", "Kepurinę" bei rusų, latvių ir estų liaudies šokių.

ISAKYTI RASO

J. Šimkus, LTSR Tarybinių rašytojų sąjungos pirmininkas, rašo, kad Maskvoje rengiamam "dekadiniam spektakliui naują pjesę rašo Augustinas Gričius ir Juozas Paukštėlis".

biavimo su JAV lietuvių organizacijomis, pirmiausia su Balfu, nes yra įsitikinusi, kad tik su jungtomis jėgomis dirbant galima pasiekti geriausių darbo vaisių.

Tad vieningomis jėgomis darbą lietuvių išlaikyti! Lietuvių Vasario 16 Gimnazija

VISAM PASAULY

• Japonijos rinkimuose laimėjo liberalų partija, kuri ir ligšiol buvo valdžioje. Tai yra patvirtinimas, kad japonai nori bendradarbiavimo su Amerika. Be to, komunistai tapo visai iššluoti iš parlamento. O ligšiol jie turėjo 35 vietas.

• Berlyne galima tikėtis naujų keblumų. Komunistų kontroliuojamas laikraštis "Neues Deutschland" Amerikos komisarą Vokietijoje vadina panašiu į gangsterių vadą Chicagoje ir reikalauja imtis priemonių prieš Vakarų Berlyno "kriminalinius elementus".

• Nors dabartiniame kompartijos kongrese Maskvoje ir iškeliama Malenkova, bet žinovai dar pabrėžia, kad Molotovo dar negalima nurašyti iš galimų Stalino įpėdinių sąrašo.

• Angliai išbandė savo atominę bombą, kuri esanti bene geresnė už ligšiol amerikiečių bandytąsias.

• Anglijos darbių partijoje kairiasparniai laimėjo dvi naujas vietas: iš septynių narių, kuriuos rinko vietinių partijos padalinių atstovai, šeši išrinkti Bevano šalininkai, vietoj ligšiol buvusio keturių. Išrinkti iš vadovybės buv. užs. reik. min. Morrisonas ir buv. izdo min. Daltonas — abu Attlee šalininkai. Profesinių sąjungų ir moterų padalinių atstovai išrinko vien tik Attlee šalininkus. Bevanas reikalauja mažinti ginklavimąsi, pagerinti santykius su Maskva, priimti į JTO raudonąją Kiniją. Jo šalininkai dabar vadovybėje turi šešias vietas iš 27.

• Egipto Naguibas buvo išvykęs kelioms dienoms į kraštą su prakalbos, kuriose smarkiai puolė anglius. Tuo jis nori išmušti ginklą iš rankų vafdistų partijos vadui Nahasui, kuris ligšiol buvo priešangliškojo judėjimo čempionas. Vafdistų jaunimas jau linksta paklausti Naguibą ir nusikratyti senojo partijos vado, kurį Naguibas reikalauja pašalinti, kaip vieną iš korupcinių.

• Amerikos kariuomenės štabo būstinėje įvyko pasitarimas dėl karinės akcijos prieš komunistų pajėgas Azijos kraštuose, visų pirma Indokinijoje. Pasitarime dalyvavo britų, prancūzų, australų ir naujajalandiečių kariniai atstovai.

• Daladier, vienas iš prancūzų radikalų vadų, siūlo prancūzams pasitraukti iš indokinijos, priešintis Vokietijos apginklavimui ir sukviesti "Keturių Didžiųjų" konferenciją. Daladier yra buvęs garsiojo Muencheno susitarimo dalyvis, kur čekoslovakija buvo atiduota Hitlerio malonėn.

• Zorinas, Sovietų atstovas Jungtinėms tautoms, atsivežė įgaliojimo raštus, pasirašytus Višinskio ir adresuotus JTO "sekretariatui", nors pagal taisykles jie turi būti adresuoti JTO Generaliniam Sekretoriui. Tuo Maskva pabrėžia savo boikotą Gen. Sekretoriui Trigve Lie. Šis tačiau nesirijo dėl to kelti diplomatinį nesusipratimą. Pareiškė, kad įgaliojimas, nors ir neatitinka nustatytos formos, yra patenkinamas.

• Laikraščiuose pasirodė naujos amerikiečių patrankos nuotrauka. Tai patranka, iš kurios gali būti šaudoma atominiais užtaisais. Tuo tarpu dar nei vienas atominis šovinis iš jos nebuvo iššautas.

• Valst. Sekr. Achesonas siūlo priimti JTO visuotiniame susirinkime rezoluciją, reikalaujančią, kad komunistai sutiktų sustabdyti karą Korėjoje paliaubų derybose jau pasiūlytomis sąlygomis. Tuo tarpu dėl rezolucijos projekto atsklausiamos valstybės, turinčios karių Korėjos fronte. Diskusijos tuo klausimu greičiausiai įvyks tik po prezidento rinkimų.

• Slaptas opijumo pirklių sindikatas išsiuntinėjo Egipto laikraščiams protestą prieš Naguibą paskelbtą griežtą kovą opijumo prekybai. Opijumo pirkliai tvirtina, kad viskė yra kenksmingesnė už opijumą, kadangi nuo viskės žmonės tampa pamišę, o nuo opijumo — laimingi...

Nauja Stalino „evangelija“

Prieš porą metų Stalinas parašė straipsnį apie kalbos mokslą. Dar ir šiandien tą straipsnį atrajoja ir grumuoja bolševikų "pieškos", kaip pavyzdžiui ir Lietuvoje Žiugžda, Venclova ir kiti. Tie Stalino svačiojimai laikomi lyg kokia "evangelija". Ne tik kalbos mokslui, bet ir literatūrai, istorijai, geografijai bei kitiems mokslams nuolat siūlo ma semtis išminties iš to garsaus straipsnio.

Dabar, prieš pat partijos kongresą, tame pačiame "Bolševiko" žurnale vėl buvo paskelbtas 50 puslapių ilgumo straipsnis — šį kartą jau ekonominius klausimus. Tuojau tą straipsnį perspausdino kiti laikraščiai. Pusantro milijono egzempliorių to straipsnio išleista atskiromis knygutėmis. Tai tik pradžia. Nėra abejonės, kad straipsnis bus perspausdintas dešimtimis milijonų ir visi turės jį irgi studijuoti, kaip kokią naują "evangeliją". Ir vargas tiems, kurie ką nors rašydami arba sakdami pasirodys nukrypę nuo "genialiausio ekonomisto" pažiūrų, arba pasirodys jas netiksliai supratę.

NEBLOGAS BIZNIS

Sovietuose autoriams irgi mokamas atlyginimas už jų kūrybinį darbą. Panašiai, kaip ir... kapitalistiniuose kraštuose, tas atlyginimas pereina nuo išleistų egzempliorių skaičiaus. Kad Stalinas yra multimilionierius — tai jau seniai žinoma. Bet prie ty milijonų dabar prisidės nauji milijonai. Begipu tokiame... garsiam autoriui, kurio raštai leidžiami (nori ar nenori!) dešimtimis milijonų egzempliorių!

NUVAINIKUOJA LENINĄ

Ligi šiol buvo tvirtinama, kad bolševikų vadų "moksline" pranašystė visada pasitvirtindavo. Ypač nebuvo prisileidžiama tokioms mintims, kad Leninas būtų galėjęs kur nors suklysti. Bet šį kartą Stalinas aiškiai nurodė, kad Lenino teorija kaip kur jau nepasitvirtino. Leninas tvirtino, kad, nors kapitalizmas ir pūva, tačiau savo visuomenėje tebeauga didėjančių greičiu. Stalinas sako, kad tokią Lenino teoriją jau yra atgyvenusi ir niekam nebūtina. Lygiai taip pat ir paties Markso bei Engelo Stalinas nebeįsigaudo: ir jų teorijose jis jau atranda klaidų. Nors truputį paneigdamas vieną kitą ir savo ankstesnę pažiūrą, vis dėlto Stalinas šiame straipsnyje jau iškelia save, kaip vienintelį teisingą pranašą...

LAUKIA KARO TARP KAPITALISTŲ

Stalino viešpatija, žinoma, nesirengianti nieko pulti. Bet karas tarp kapitalistų esąs neišvengiamas. Girdi, ne tik Japonija su Vokietija, bet ir Prancūzija su Anglija negalėsiančios amžinai kęsti Amerikos uždoto jungo... Ką Stalinas rengiasi daryti, kai kils tas neišvengiamasis karas tarp kapitalistų, nepasakos, bet tai galima suprasti vien jau iš to, kad jis visgi prieina išvados, "jog imperializ-

mas turi būti sunaikintas. O kadangi imperializmas Stalino teigimu sklinda tik iš kapitalistinių kraštų, tai...

Kurgi tos gražios naivių žmonių svajonės, kad kapitalistinė sistema galinti gražiuoju sugyventi su komunistine!

DIPLOMATAI "BLUSINEJA"

Iš Maskvos dar neišvyti diplomatai su padidinamais stiklais tyrinėja Stalino straipsnį, jieškodami jame kokių nors žymių, iš kurių būtų galima spręsti apie tai, ką Stalinas iš tikrųjų galvoja. Tačiau visos jų išvados siekia nelabai giliai. Girdi, iš viso ko atrodo, jog Stalinas nemato greit kariauti su Amerika. (Apie sovietų santykius su Amerika nėra užsiminta nei žodžio), bet kad tie santykiai pagerėtų, irgi nematyti. Žodžiu sakant, dar šaltas karas neribotam laikui...

KENANAS TYRINĖJIMUOSE NEBEDALYVAUJA...

Tuo pačiu metu, kai pasirodė tas didysis straipsnis, Maskva įteikė amerikiečių ambasadai notą, kurioje reikalauja, kad Washingtonas atsiimtų savo ambasadorių Kenaną.

Dar preitą gegužės mėnesį, išvykdamas į Maskvą Kenanas pareiškė tvirtą pasitikejimą, kad jam tai jau maždaug tikrai pavyks pagerinti santykius su Kremliaus valdovais. Jis gi toks sovietų politikos žinovas, jis laisvai kalba rusiškai, jo ir žmona rusė... Žodžiu sakant, jis ten ten jausis kaip savas žmogus... Tiesa, dėl jo "X" pasirašyto straipsnio, kuriuose jis suformalavo dabartinę "sustabdymo" politiką (kurią respublikonų vadai vadina nemoralia, nes apleidžiančia pavergtas tautas), "Pravda" jį iškoliojo ir buvo spėjama, kad Kremliaus Kenano nepriims. Bet kadangi Kremlius vis dėlto sutiko jį priimti, tai tas gal Kenanui ir sukėlė viltį, kad viskas eis puikiai.

Tačiau, pasirodo, išėjo kitaip. Kremliaus viešpatijai su Kenanu nelabai tesikalbėjo ir jį jo kvietimus atsiliepė šaltai. Su jokiais kitais žmonėmis Maskvoje Kenanui nebuvo įmanoma susitikti. Ir su diplomatais santykiavimas apsimetė. Kai jis dabar, pakeliui į Londoną, Berlyne išlipo iš lėktuvo, tai taip ir neįskentė nepapasakojęs laikraščininkams, kaip jam ten, Maskvoj, sekasi. Jis paminė anuos laikus, kada jis, būdamas Berlyno ambasadoje, Hitlerio valdžios buvo internuotas, kai Amerika paskelbė Vokietijai karą. Sako "jei tada mums būtų buvę leista išeiti į gatvę su sąlyga nesikalbėti nei su vienu vokiečiu, tai būtų visai tas pats, ką mes dabar turime Maskvoj".

Tas Kenano atvirumas buvo kiek nuostabus. Prityręs diplomatas žino, kad, jeigu nenori turėti nemalonumų, tai apie tokius dalykus, ką begalvotum, reikėtų laikyti liežuvį už dantų. O kadangi jis taip pakalbėjo, tai kilo klausimas, ar tik jis pats nieško progos į Maskvą grįžti ir vis dėlto taip atvirai kalbėjo,

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Į Vilties draugiją pastaruoju metu įstojo:
Savrimavičius Julius, Chicago \$10.00
Danta Aleksandras, Australija 10.00
Bivainis Jonas, Chicago 10.00
Alksnis Vaclovas, Maspeth 10.00
Į Vilties draugiją galima įstoti siunčiant pareiškimus ar tiesiai įnašus: Viltis, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

V. KRĖVĖS 70 METŲ SUKAKTIS

Spalio mėn. 19 d. (Ne spalio 17 ar 29 d.) Vincui Krėvei sukanka 70 m. amžiaus. Philadelphia Lietuvos Bendruomenė ruošia tą dieną 2 val. po pietų "ESSEX" viešbutyje (13-tos ir Filbert gatvių kampas) minėjimą. Programoje numatyta Dr. V. Maciūno paskaita "Grozio pradus Vinco Krėvės kūryboje", Rašytojų Sąjungos atstovo — J. Aisčio kalba, įvairių organizacijų ir asmenų sveikinimai bei meninė dalis, kurioje mielai bus dalyvauti Kauno-Vilniaus operos solistai p. Juzė Augaitytė, p. Halina Leonienė ir kt.

Po minėjimo tame pat viešbutyje bus bendra vakariene.

Visais minėjimo reikalais prašoma kreiptis į Rengimo Komitetą pirm. prof. Dr. J. Puzina, 2008 Mt. Vernon St., Philadelphia 30, Pa. arba į V. Mykolaitį, 2203 Mt. Vernon St., Philadelphia 30, Pa., telef. Stevenson 7-8043.

tai tada būtų galima daryti išvadą, kad jis menkai tekreipia dėmesio į diplomatinis papročius...

Pagaliau, kokios bebūtų buvę Kenano intencijos, į Maskvą jam grįžti jau vistiek neteks (žinoma, kol tenai bus dabartiniai viešpatiai). Žalbai ir perkūnais į Kenano pareiškimą atsiliepė "Pravda". Išvadino jį šmeižiku, prisidengusiu diplomato kauke. Kremlius netruko ir oficialiai išvadinti Kenaną melagium bei parakalauti, kad jis būtų atšauktas.

Achesonas spaudai pareiškė, kad Kenanas nieko nepamelavo, o pasakė tik visiems seniai žinomą tiesą apie diplomatų veikimo sąlygas Maskvoje — sąlygas, kokių jokiam kitame civilizuoame krašte nėra. Ir pridėjo, kad Kenanas nebus dėl to atšauktas, bet kad jis kviečiamas vykti į Maskvą, o į Washingtoną pasitarti.

Aišku, kad Kenanas, jei ir keliaus kur nors iš Washingtono, tai tik nebe į Maskvą. Ar greit bus skiriamas naujas ambasadorius, nežinia. Jei kada nors bus, tai tuo pačiu metu bus formaliai atšauktas ir Kenanas, be jokio oficialaus ryšio su Maskvos reikalavimu.

Keliamas klausimas, kad šia proga reiktų pasiūlyti ir Maskvai atsiimti prieš porą savaitų atvykusį Zarubina, kuris pirmu savo prasižiojimu akiepišškai pamelavo, sakydamas, kad sovietuose nėra varoma propaganda neapkęsti Amerikos. Bet atrodė, kad prieš rinkimus Washingtono vyriausybė vargu ar tokį žygį darys. Tebegalioja kantraus anąsųjų priminėjimo taktika.

Šis įvykis, galbūt, ir patvirtina Maskvoje tebesančių diplomatų pranašavimus, kad "karšto" karo dar nematyti, bet nematyti galo ir "šaltajam" karui.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copie — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelniui), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdicott 1-4486. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.00. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

New Yorke paminėta Universiteto sukaktis

New Yorkas yra viena vietovių, kur gana didelis skaičius gyvena buvusių Lietuvos universiteto dėstytojų ir auklėtinių. Iš viso priskaitoma arti 500 asmenų.

New Yorke ir jo apylinkėse gyvena lietuviai akademikai ryžosi paminėti Lietuvos mokslo šventovės — Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo 30 metų sukaktį. Tam reikalingi dar šių metų pavasarį Lietuvos tautinių akademinių korporacijų sambūrio ir Gydytojų draugijos iniciatyva įsikūrė minėjimui ruošti komitetas, vėliau apėmęs visas lietuvių akademines ir kaikurias organizacijas, kuris visą laiką intensyviai ruošėsi minėjimui.

Š. m. rugsėjo mėn. 28 dieną įvyko pats minėjimas, kurio pirmąją dalį sudarė iškilmingos pamaldos, atlaikytos Apreiškimo bažnyčioje Brooklyne, ir momentui pritaikytas pamokslas.

Antroji minėjimo dalis vyko didžiojoje Washington Irving High School salėje, kur sugrūžėjo keletas šimtų lietuvių, daugiausia buvusių Lietuvos universiteto studentų, profesorių ir svečių.

Akademiją pradėjo minėjimui ruošti Komiteto pirmininkas Prof. Dr. Vladas Kanauda. Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, Prof. Vaclovas Biržiška

skaitė paskaitą, apžvelgiančią augstųjų mokyklų kelią visais laikais.

Po to Prof. Dr. Jonas Puzinas skaitė paskaitą — "Vilnius prieš Gedimino laikus". Čia prelegentas savo paskaitos moksliniu lygiu akivaizdžiai įrodė, kad Vytauto Didžiojo Universiteto įnašas Lietuvos mokslui nepaprastai didelis: net tik kvalifikuotų specialistų paruošta, bet ir gilių mokslininkų subrandinta.

Po paskaitų sekė minėjimui pritaikyta meninė dalis, kurią atliko muziko Liuberskio vadovaujamas Operetės choras ir dramos aktorius Henrikas Kačinskas.

Šis gerai suorganizuotas minėjimas, sutraukęs daug žmonių, yra Lietuvos intelektualų solidarumo ir lietuvių tautos mokslo meilės įrodymas.

Pr. Pak.

NEW JERSEY VALSTYBĖS LIETUVIŲ ŽINIAI

New Jersey Valstybės Laikinis Organizacinis Lietuvių Bendruomenės Komitetas šių metų spalio 26-tą dieną Newarko šaukia visuotinį New Jersey

IŠRINKIT

WILBUR H. BREWER

KANDIDATAS Į VALSTYBĖS ATSTOVUS

RESPUBLIKONŲ TIKETAS

LAPKRIČIO 4, 1952

Gera pasirošęs ir turi galimybę geram patarnavimui.

PROGA ISEIT Į PREKYBĄ

Gera pinigų nešanti maisto krautuvė, netoli

Euclid ir East 105-tos gatvių

Isteigta prieš 20 metų. Geras pirkiny. Greitai parduodama.

Telefonas BE 2-0035 arba CEDAR 1-1448

valstybės lietuvių suvažiavimą. Suvažiavimas prasidės pamaldomis 10,30 val. ryto šventos Trejybės bažnyčioje 207 Adams St. 3-čia val. po pietų lietuvių Sv. Jurgio draugijos salėje 180 New York Ave. suvažiavimo atidarymas.

Suvažiavime dalyvaus Amerikos Lietuvių Bendruomenės Centro Vadovybės nariai ir su pažindins dalyvius su bendruomenės reikalais.

Suvažiavimo reikalai labai svarbūs. Visos organizacijos kviečiamos atsiųsti savo atstovus, o kurios nespės atstovų išrinkti, tai kvičiame atvykti organizacijų valdybų narius ir veikėjus. Visą lietuviškąją visuomenę ir visus žmones kviečiame kuo skaitlingiausiai į suvažiavimą atsilankyti.

New Jersey Valstybės Laikinis Organizacinis Lietuvių Bendruomenės

CHICAGIEČIŲ DEMESIU

ALT Chicago's skyrius kviečia visas organizacijas ir klubus per savo atstovus gausiai dalyvauti metinėje konferencijoje, įvyksiančioje spalio mėn. 12 d. Lietuvių Auditorijoje, Chicagoje.

Visos organizacijos, remiančios Lietuvos laisvinimo darbą privalo įsijungti į bendrąjį darbą ir savo įnašais bei sumanymais šį reikalą remti ir atstovauti.

J. T.

DAIL. KIAULĖNAS Į NEW YORKĄ

Prieš 6 metus iš Prancūzijos į JAV su šeima atsikėlęs dail. Petras Kiaulėnas iš Chicago keičiasi į New Yorką. Dail. Kiaulėnas, būdamas drauge ir architektas, su žmona architektė Vasia Chicagoje dirbė architektūrinį darbą, vienoje geležinkelio bendrovėje. Be to, yra suprojektavę keletą privačių pastatų. Paskutinis jų projektas Chicagoje — prekybininko J. Gustainio \$100,000 vertės rezidencija.

Poilsio laiką dail. Kiaulėnas skiria tapybos menui. Ypač daug savaigalių ir atostogų valandų jis pašventė tapybai Palangos erzace — Beverly Shores vasarvietėje.

Rugsėjo 27 d. būrys Kiaulėnų bičiulių surengė jiems išleistuves. Dail. A. Varno ir kitų kalbėtojų buvo palinkėta naujoje vietoje rasti palankesnes sąlygas menui ir per jį tautinėms idėjoms patarnauti.

J. P.

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

AITVARŲ KONCERTAS NEW BRITAIN

Spalio mėn. 4 d. Varpo Klubu salėje įvyko Brooklyno Aitvarų kvarteto koncertas. Rengė vietos ALT skyrius. Kvartetui vadovavo ir akomponavo muzikas Kačanauskas. Salė neperpilniausia, nors svečių buvo atvykusių ir iš tolimesnių miestų. Kadangi New Britain yra lyg ir Hartfordo priemiestis, tai žymią dalį publikos, ypač jaunimas, sudarė hartfordiečiai.

Koncerto programa buvo suskirstyta į 3 dalis: liaudies, karius ir šokių dainas.

Negalima praleisti ir nepaminti programos pranešėjo — Burneikos. Jis sumaniai, trumpai ir su sveiku humoru sudarė lyg ir antrąjį koncerto dalį.

GARY BALFAS PRADEDA VAJŲ

Gary BALFas pradeda vajų praeitais metais, pradėdamas vajų tikslu sukelti šalpai lėšų. Aukų rinkėjai aplankys visus Gary lietuvių, kurių čia esama per 300 šeimų ar pavienių gyvenančių. Kiekvienam rinkėjui teks aplankyti 15-20 adresų. Prateitų metų vajus davė apie \$300 pajamų. Tikimasi, kad ir šiemet lietuvių širdingai atliks savo pareigą ir išties pagalbos ranką varge esantiems tautiečiams.

LIETUVIŲ SALE

Išnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems parengimams.

ISIGYKITE VERTINGUS LIETUVIŲ DIENŲ LEIDINIUS

"Lietuvių Tautos Kelias", prof. M. Biržiškos \$3.00
"Varpai Skamba", St. Būdavo apysaka \$2.00
"Žemė", poezijos ahtalogija \$4.00

Knygos gaunamos: "Dirvos" redakcijoje, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio, spaudos kioskuose ir leidykloje: "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.
Antanas Česonis
1323 Hollins St.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis,
545 East Broadway.

Brockton, Mass.
Bačiulis A.,
9 Broad St.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas,
4416 So. Hermitage Ave.,
Yard 7-0191

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas,
1302 Lamar St.

Detroit, Mich.
Vl. Pauza,
9124 Quincy Ave.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas,
314 Walnut St.

New York-Brooklyne
Antanas Sodaitis,
57-56, 63rd St.,
Maspeth, N. Y.

Omaha, Nebr.
J. Povilaitis,
5617 So. 31 St.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas,
2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Antanas Mingėla,
190 Catherine St. S.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila,
6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Paršėlinas,
62 Pauline Ave.

Welland, Canada
Žukauskas Kazys
287½ E. Main St.

Anglijoje
Dainora Daunoras
49 Thornton Ave.
Thornham Green,
London W. 4

Australijoje
Povilas Lukošius,
Box 1665 M, G.P.O.,
Adelaide, S. A.

Veneculoje
Antanas Diržys,
Avenida Alayon No. 6
Oeste
Maracay, Edo, Aragua

KAS ir KUR

• Vykdomosios Tarybos narys Dr. Brakas, Mažosios Lietuvos atstovas; ruošiasi emigruoti į JAV.

• Jonė Kviecinskaitė - Kvietytė Montrealyje, Kanadoje, įsteigė modernaus šokio studiją.

• Kad esančių VLIK'e grupių atstovų legitimacija būtų formaliai užtikrinta, nutarta, kad VLIK sudarančių grupių centrai raštu patvirtintų atstovų mandatus.

• Iki šio laiko Vyk. Taryboje buvo Revindikuojamų Sričių Tarnyba. Dabar ji pakeista tokiu vardu: Bendrinių Lietuvos Reikalų Tarnyba.

• Vienybės Sąjūdžio valdybos vardu, kad L. Prapuolenis neturi teisės spręsti apie sąjūdžio iš Vliko išstojimą ar neišstojimą, Vlikui raštą pasirašė Kuncaitis ir Andrius.

• Albertas Čižauskas paskirtas JAV konsulu į Italiją, Milano miestą.

• Į naują ALRKF valdybą Detroito įvykusiam suvažiavime įrinkta: kun. Albavičius, kun. Juras, kun. A. Juška, D. Kaminskienė, S. Pieža, L. Šimutis ir B. Vitkus.

• Lietuvos Raudonojo Kryžiaus valdybą, kuri įsikūrusi Vokietijoje, dabar sudaro: J. Norkaitis — pirm., V. Karvelienė — vicepirm., T. Sidiškis — vicepirm., V. Gailius — narys ir reikalų vedėjas, M. Brakas — narys.

• Prof. J. Baltrušaitis yra paskiriamas New Yorke į universitetą skaityti paskaitų. Ten išbus porą mėnesių.

• Bad Krėznacho Vokietijoje, mirė gydytojas dr. V. Tekorius, ilgą laiką ėjęs S. Kalvarijos psichiatriškos ligoninės direktoriaus pareigas.

• Europos LB pirmininkų suvažiavimas Londone svarstė aktualius bendruomenių reikalus, įskaitant kelių, kaip ateičiai dar daugiau suintensyvinti ir koordinuoti darbo veiklą, tvarkyti spaudinių leidimą, lietuvių propagandą tarp svetimųjų, išlaikyti tarp tautiečių lietuvių ir kt. Į suvažiavimą VT pirm. K. Žalkauskas negalėjo nuvykti, nespėjęs sutvarkyti vizos formalumų.

• Sydney, Australijoje, apsigyvenę lietuviai nutarė įsigyti organizacinius reikalus namą. Sudaryta komisija darbai vykdyti.

• Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos valdybą sudaro: prof. J. Šimoliūnas — pirm., prof. S. Dirmantas — vicepirm., prof. S. Kolupaila — vicepirm., G. Lazauskas — sekret. ir K. Bertulis — išdinininkas.

• Australijos ir Vak. Vokietijos Lietuvių Bendruomenių Valdybos daro atitinkamų žygių, kad į paminėtus kraštus būtų perkelta iš J.A. V-bių Lietuvos Genocido paroda.

Patark ir kaimynui,

kad prenumeruotų

DIRVA

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Kiekvienos plokštelės kaina \$1.75, gi siunčiant paštą po \$2.00. Užsakymus siųskite:

Leidykla PASVAISTE tik ką išleido dvi naujas, Broniaus Budriūno Vyrų Kvarteto (Detroit, Mich.) įdainuotas, patefono plokštelės: SAUKSMAS/ALUTIS ir TEVYNEI/SUBATOS VAKARELĖ.

PASVAISTE
560 Grant Ave.,
Brooklyn 8, N. Y.

KAIP MES APLEIDOME NAMUS

JANIS JAUNSUDRABINŠ

Romano — kronikos "Aš pasakojau savo žmonai" fragmentas

Vertė EMILIS SKUJENIEKAS

I Ž A N G A I

Pasitaiko laikotarpis, kada žmonės labai retai randa priežastį juokams. Užtat visose kartose ir visuose visuomenės sluogsnuose matyti juoko išalkę žmonės. — Pavyzdžiui, žalia žolele tapsi kūdikis, susivirduliuoja, rankelės išskėtęs, bamp ir atsisėda — ir juokiasi. Eina iš mokyklos du berniūkščiai, nutraukia vienas kitam kepurę nuo galvos ir klykia iš visos gerkles lyg didžiausiam juokui. Eina mergaitės, sustoja, pasižiūri į berniukus ir taipgi juokiasi. Visi nori juoktis dėl paties juoko. — Nueisime į kiną, pasijuokti! — pilietis rągina pilietę sekmadienį popietėj. Ir jie ei-

na su viltimi matyti filmą iki galo, prieš prasidedant oro puolimo aliarmui. Visiškai senas žmogus jaučiasi gerai, jei jo lūpų kampelius patraukia augstyn koks šviesesnis jausmas.

— Papasakok ką nors linksma, — prašo mano žmona, kai sėdime susitraukę savo gužtoje, tarp visai svetimų žmonių, toli nuo tėviškės. — Man taip norėtusi kartą iš visos širdies pasijuokti.

— Gerai, — aš atsakau. — Aš tau papasakosiu, kaip mes kadaise apleidome savo namus, kur tai rytuose.

— Puiku, — sutinka mano žmona, — tada aš matysiu, kiek tu savo pasakojimuose įdedi tiesos ir kiek prasima-

nai. Ir nepyk, jei aš kartais, kai tu per daug prasilenksi su teisybe, tave sušabdsysiu arba net pataisyčiau. Juk aš nei žingsnio nepasitraukiau nuo tavęs iki pat Rygos. Tikrai vieną turį tau pasakyti išanksto — nieko linksmaus mūsų kelionėje neprisimenu pergyvenusi.

"Gal nesi norėjusi prisiminti. Bėda peršasi pati, džiaugsmo reikia įjėkoti, net pirkti. Ir negalima sakyti, kad geru noru nebūtu galima surasti ko nors linksmo net visiškai niuaurose sąlygose. Kiekvienose laidotuviuose yra savo dalis juokų, nes, kitaip niekas neateitų vargšo numirelio palaidoti, ypač jei jis dar miręs natūralia mirtimi. Ši tiesa jau pavirtusi anekdotu.

— Na, tai pasakok, be ilgų įžangų. Bus įdomu pamatyti, kaip tu iš svogūno išvirsi marmeladą.

— Taip. Ir tai visai ne tiesa, kad tu nebūtum nė žingsnio nuo manęs pasitraukus. Ar tu jau nebeprisimeni, kad aš pagaliaus buvau taip nuilęs, jog jaučiausi laimingas, pamatydamas Ciekurkainio linijos gale tramvajaus vaoną? Tuomet tu pasilikai ant plento viena.

— To aš anaipol nesu pamiršusi. Bet tada jau, manding, visos bėdos buvo pasibaigę.

— Tu vis mini bėdą.

— Juk džiaugsmu to negalima pavadinti, jei kas nors sako — aš buvau nuilęs. Žinoma, kas nors panašaus į juoką atsitiko pačioje pabaigoje, krikštamočios bute, prie vakarienės. Bet pamatysim, kaip tu tą būsi nuvokęs.

— Ačiū už nurodymą. Tai aš pradėsiu pasakoti.

— Klausysiu kantriai.

1.
Buvo antras pasaulio karas, ir mes turėjome apleisti vietą, kurioje buvom gyvenę per daugelį metų ir įsigyvenę, valandoje laiko. Tokiam žymiam įvykiui laiko buvo duota permaža, užtat mes skubėjome. Tu pasilikai virtuvėje, kuri mums dar buvo kaip valgomas, miegamasis ir svečių kambarys, šį tą kraustinėjant, bet ašėjau į netolimus plento sargu namus parsivežti vežimo. Nes bandyti surasti vežiką būtų buvę tuščios pastangos, kadangi neturėjome nei sviesto, nei mėsos, nei degtinės, nei pipirų užsimokėti.

Plento sargas buvo vienas mūsų

geriausių kaimynų. Man asmeniškai jis kiau kuriuo atveju buvo net draugas ir kartu priešas: mes Krievų petyje naktimis gaudėm vėgėles, tikėdamies kartais pagauti ir kokį ungurį. Pas šį kaimyną prieš kelias dienas iš Ogrės buvo atvažiavęs svaivinis lengvų brikelis, į kurį vos galėjo susėsti du žmonės. Bet jų dañar, su visais vaikais buvo šeši, ir daugybė ryšulių. Pagaliaus jiems vis dėlto buvo pavykę surasti tikrą Rygos sunkiojo vežiko vežimą, ir kai mano draugas atėjo atsiveikinti, jis tarė:

— Ten, mano kieme, pasilieka svainio brikelis, visai naujas, geras vežimukas. Jei galite nusipirkti arkli, kinkykite į jį ir važiuokite, kur esate užsimanę. Čia bus mūsų zona, čia pasilikti negalėsite.

— Ačiū. Gerai būtų. Pereitą naktį pas mus nakvojo daktaras Arlavas. Jis buvo už grynus pinigų nusipirkęs visai padorų širmuką ir pakeliui dar beveik tokio pat didumo veislinį aviną. Gal ir mums nusišypsų laimė.

Mums visgi nepavyko laiku arklio nusipirkti, o dabar, turint valandą laiko, apie tai nebuvo ir ko galvoti. Nebent

M Ū S Ų K Ū R Y B A

Literatūros Lankai

arba infliacinės kritikos didinimas

Jau kiek anksčiau laikraščiuose buvo pasirodę žinių, jog išleis naujas literatūros laikraštis, ir jį buvo dedama nemaža vilčių: jis prablaivys literatūrinę atmosferą.

Tas naujasis leidinys jau išėjęs. Tai Literatūros lankai, neperiodinis poezijos, prozos ir kritikos žodis, redaguojamas išties kolektyvo (K. Bradūnas, J. Girnius, J. Kėkštas, H. Nagys ir A. Nyka-Niliūnas) ir spausdintas Argentinoje. Leidinys didelio formato, didesnio už įprastinį žurnalų formatą, gausiai iliustruotas. Iš viso išleistas visiškai dorai ir suėmęs nemaža medžiagos, nes kritikinė dalis spausdinta smulkiu šriftu.

Kaip iš šio leidinio dalyvių ir redaktorių kolektyvo matyti, tai jaunesnėji žmonės, beveik išimtinai "Aidų" žurnalo bendradarbiai, kai kurie taip pat ir "Gabijs" yra rodesi. Turint galvoje, kad anieji du leidiniai, vienas dalį savo puslapių, o ant rasis visus skiria literatūros reikalams, galėtų kilti pagrįstas klausimas, o ką gi pasiryžęs pasakyti šis naujasis leidinys, jei jo jaunieji bendradarbiai emė ir nebeišsitemko ten? Ar tai reiškia kurį nors sukilimą, ar naują srovę?

I šiuos klausimus mums atsako leidinio redaktinis žodis. Ten paneigiama, kad "Lit. lankai" reikštų naują srovę. Jų tikslas esąs — "grąžinti beveik toliai prarastą literatūros, kaip estinės kūrybos, nepriklausomybę, atstatyti normalią vertybių gradaciją, kuri paskutiniu metu periodinėje spaudoje infliacinės kritikos buvo visiškai sunaikinta, ir išlaikyti nuolatinį kontaktą su Vakarais". Tame pat redaktiniame žodyje pasiskaidoma, kad "Lit. lankai" ir savo bendradarbių rašinių pasaulėžiūros tendencijos žiūrės neutraliai ir nesistengs deklaruoti patriotinių jausmų, bijodami tuščiažodžiavimo.

Skaitykite puslapį po puslapio ir įsijaukite to gynybos nuo infliacijos, to neutralumo, nes infliacija šiandien madingas žodis ir visi spiriasi prieš ją, o neutralumą labai sunku išlaikyti.

Kiek susidūrimo su deklaracija rodo jau pirmajame puslapyje išspausdintoji Ant. Skėmos

"Giesmė". Aš nežinau, į kurią literatūrinę srovę priskirti šį dalyką, bet esu per daug matyt, normalus žmogus, idant pajėčiau suprasti šitokį meną. Tai kažkas panašu į angliškajame pasaulyje žinomą košę "irish stew": čia visko primaišyta, ir nieko negalima suprasti. Gal būtų tolimos ateities menas...

Perskaitęs šį dalykėlį, dar kartą galvoju apie mūsų literatūros modernistų dailininkus, kurie kartais be jokio reikalo ūdomi; tik pažiūrėkite, ar jų figūrų išraiškos, jų grubumas — ar tai ne mūsų liaudies kūrybos, dievadirbių staciokų meno įkūnijimas, tolimas, tolimas saldžioms litografijoms? Skėma savo žodinėje kūryboje ne tuo keliu, bet redaktorių kolektyvo matyti, tai kažkokios mums dar nepažįstamos atominės kakofonijos.

Bet skaitytojas, kuris per radarbais, kai kurie taip pat ir "Gabijs" yra rodesi. Turint galvoje, kad anieji du leidiniai, vienas dalį savo puslapių, o ant rasis visus skiria literatūros reikalams, galėtų kilti pagrįstas klausimas, o ką gi pasiryžęs pasakyti šis naujasis leidinys, jei jo jaunieji bendradarbiai emė ir nebeišsitemko ten? Ar tai reiškia kurį nors sukilimą, ar naują srovę?

Ras jis čia ir prozas. J. Kaupas ("Keistas Sebastijono Barzduko nusikaltimas") ir A. M. Katiliškis ("Raktas") duoda po novelę, J. Staniškis ("Vaikystė") romano ištrauką. Kai redaktiniame kolektyve beveik vieni tik poetai, tai ir ryšį su Vakarais leidinys palaikyti vien tik eilėraščių. J. Kėkštas išvertęs lenkų Cz. Milosz eilėraščių, C. Bousono, J. Lingis švedų net kelių lyrikų po pavyzdį, J. Dranginis L. Hughes ir W. Whitmano. Bene ir tą ryšio palaikymą tektų įskaityti ir J. Girniaus studijos gabalas "Laimės ir kaltės problema Jean Anouilh dramose". Dar yra T. Wilder trijų minučių vaidinimas "Ar tu nematei mano tarno Jobo?" H. Nagys parašęs gražų K. Hamsuno nekrologą.

Tai gi ta kūrybinė "Lit. lankų" dalis visiškai simpatiška, tik antroje, kritikos, dalyje išskyla visa eilė klausimų, o iš redakcinio žodžio matome, kad ten be reikės turėtų nukrypti skaitytojo akys, įsiskaidomos tokio žodžio, kuris apvalytų mūsų literatūrą nuo infliacinės kritikos.

J. Kaupas čia mums pirmiau-

sia atveria akis savo straipsniu "Apie vidutinį mūsų literatūroje". Jis pasisako prieš gerą rašydamią kritiką, prieš patriotinius ir pedagoginius motyvus kritikoje, prieš atlaidumą, nes klaidingas buvęs Bern. Brajdžionis, savo metu siūlęs kritikams neatbaidyti skaitytojo nuo knygos, ir Vyt. Alantas, pasisakęs prieš akiplėšiskus kritikus. Šita proga klišu ir "Aidams" šiek tiek švelnių nepasitenkinimo žodžių, kad jie nekovoja už kūrybines augstumas.

Daugiau šitame skyriuje jau mėginama susitvarkyti su didesniais ir mažesniais mūsų literatūros vardais.

Vienas švelnesnių yra J. Meko pasisakymas dėl J. Aisčio. Gal dėl to, kad J. Mekas pasirašė pavardę, jis tik graudžiai ir lyriškai žiūri į nusileidžiantį J. Aisčio poetinę saulę, dar vis dėlto raudamas jo net ir naujausioje kūryboje šilumos ir nuosirdumo. L. Miškinas paberia J. Jankui šiek tiek rezervuotų komplimentų dėl poros jo novelių, visas kitas, sudėtas jo "Pirmajame rūpestyje", laikydamas bandymais, bet savo teigimų nieko nepagrįsdamas.

Trys drąsiausi leidinio kritikai — tai slapyvardžiais pasirašiusieji trys vyrai, kurie praktiškai mėgina "grąžinti literatūrą... nepriklausomybę", ištraukti ją iš prastų kritikų malonės.

Vytautas Statkus verčia nuo sosto Faustą Kiršą. Kas nori mušti, visada randa lazda, todėl V. Statkus rado F. Kiršos paskutinįjame rinkinyje posmų, kurie patvirtino jo nusistatymą, jog iš F. Kiršos nieko nebėra. Bet šitokiu metodu kritikuojant labai lengva nusodinti nuo didžiojo pjedestalo net didįjį Mairomą, nes ir jis yra parašęs menkų eilėraščių. Net Nobelio laureatai prirašo tokių niekų, kad ir gana, bet niekas net nemėgė užkabinti jų, nes didžiojoje tautose neįprasta šitaip kurti kultūros, kaip V. Statkus. Jeigu mes prisimintume savuosius revoliucinius keturvėjininkus, tai ir didžiai jų garbei turėtume paklausti, ką jie, įsiskaidomai naujai, ne vieno savo tautos didelio nei mažo rašytojo asmeniška neuzpildinėjo iš pasaulį, kaip

gelas nusišypsos iš netikėjimo, nes tikriausiai pamanyt, kad aš esu savo tėvo tėvas.

— Čia net ir aš negaliu suprasti, — kareivis emė rodyti smalsumą.

— Ko ten nesuprasti? Mano tėvas mirė dvidešimt šešių metų amžiaus, o rojuje, kur laikas juk stovi vietoje, jis pasenęs nebus. Be to, jis skutosi barzda. Tačiau aš esu savo šešiasdešimt šešiais metais dar rengiuosi pradėti naują gyvenimą karui pasibaigus, Kuržemėj ar kur nors kitur. Nors ir aš dabar, kaip patys matote, barzdos nebeturiu, bet kol pateksiu į aną pasaulį, gal būsiu toks pat žilas ir susirietęs, kaip mano motina, kai pernai vasarą mirė. Juk ne vien barzda, bet ir metai sendina žmogų.

— Hahaha, — mano džiaugsmui visi kareiviai nusikvatojo.

— Naudokitės radio. Lempas nors ir gerokai naudotos, tačiau naujų negalėjau gauti. Taip pat mano dviratis ten, priemenėje, nebe iš naujausių, bet važiuoti juo dar galima. Imkite, kas kam tinka.

— Ačiū, ačiū, — skambėjo iš kiekvieno kareivėlio lūpų, kuriam vien aš

dar "Lit. lankų" vyrukai.

Andrius Sietynas pribarstęs gana daug žodžių dėl V. Alanto "Pragaro Pošvaisčių". Kai mes skaitome tuos A. Sietyno išvedžiojimus, mus apninka liūdny minčių skruzdėlynas. Pirmiausia ir svarbiausia: ar nenuoširdumas gali kaip nors padėti pakilti literatūrai? Rodos, ne. O A. Sietynas nenuoširdus. Jis, rašydamas savo publicistinių straipsnių apie literatūros veikalo idėjas, sako šitaip: "Aišku, ne tik galima, bet ir reikia vertinti veikalo idėjas, nežiūrint, kokios jos bebūtų. Tik negalima jų autorius už tai pasmerkti arba išteisinti grynai gyvenimiškoje plėtmėje". O kai pasisakytume jo straipsnio paskutinįjį pastraipą, ypač paskutiniuosius sakinius, nereikia mums didelių intencijų literatūros nepriklausomybei pakelti, idant suprastume, kad A. Sietyno anie žodžiai buvo melas pačiam sau ar skaitytojui, nes jis paskutiniaisiais savo straipsnio sakiniais nedviprasmiškai mėgina suniekti V. Alanto, greičiausia — savo politinio priešo, asmenį. Štai tau ir kova prieš infliacinę kritiką, nes už A. Sietyno kritiką infliacinės, rodos, nebereikia! Šitokia kritika literatūros tikrai nepakelsi.

Coppelius, trečiasis kritikas, tvarko N. Mazalaitę. Nors šis kritikas Mazalaitės legendoms yra pripažinęs teigiamybę, bet jos "Mėnesį, vadinamą medaus" trumpai drūtai išvadinio bulvarine literatūra. Neturiu čia intencijos ginti Mazalaitės apysaką, bet kritikas, kuriam rūpi literatūra, negali svaitytis žodžiais, jis turi pateikti pagrįstų įrodymų.

Man rodos, pats leidinys yra pasirodęs daugiau nei dėl tos pirmosios, kuriamosios, dalies, bet dėl tų pastangų "atstatyti normalią vertybių gradaciją", taigi tu kritikos straipsnių, kurie didina įsitikinimą, kad mūsų literatūrinis jaunimas nerimtai žiūri į literatūrą ir per daug svaidsosi žodžiais.

B. Kazimieraitis

V I L T I S

LAUKIA

JOSŲ TALKOS!

ISTOK I

V I L T I E S

DRAUGIJĄ

VIENU KELIU

Aš tą vieną tikslą žinau kelią
Ir tuo vienu keliu vis einu, —
Pro mažytę apleistą trobelę,
Pro darželį trijų seserų...

Jų viena išvartyta į rytus,
O kita vakarų kraštuose...
Balta rozė ant tako suvytus,
Ir plezdena tremtinių dvasia.

Jūs paklausite, kur yr trečioji,
Kuri buvo gražiausia iš jų —
Ji išdegtuos plotuos klajoja,
Šaukia lietu sausių debesų.

Kai rytais į mažutį langelį
Pasižiūri aušra vėlyva...
Ji pamato paukštytės narvelį —
Kanaarelė jame negyva.

O seniau čia gyvenimo būta,
Tokio giedro, ramaus ir tylaus...
Trys seselės, ravedamos rūtą,
Lipdė korį saldžiausio medaus.

Man nenoromis sąsaras byra...
Ir laiminga, kad verkt dar galiu,
Kada vakarą tamsų vėlyvą
Pro namelį einu tuo keliu.

AUKSINĖ OBELIS

Pro ją praėina elgetos, išminčiai ir karaliai,
Vienuoliai, piemenys su kaimenėmis avių,
Bet nieks iš jų nuskint negali
Nuo jos auksinių obuolių...

Tik vieną šaltą, darganotą rytą
Iš žvaigždėmis apkrutusių šalių
Našlaitė ėjo, pamotės išvyta, —
Ir jai nulinko šakos tos auksinės obelės.

Jai pirštis emė elgetos, išminčiai ir karaliai,
Atvykę iš visų kraštų visais keliais...
Kai, mirus pamotei, ji grįž į savo šalį,
Ir obelis auksinė paskui eis.

Kai sutrumpės keleivių dienos ilgos,
Visi takai nuskęs į atrastas šalis...
Žiedais nubalusi ar obuoliais sužvilgus,
Stovės sode auksinė obelis.

Iš J. Augustaitytės-Vaičiūnienės naujos
knygos "Žvaigždėtos naktys".

NAUJI LRD NARIAI

Visuotiniame susirinkime priimti šie nauji Lietuvių Rašytojų Draugijos nariai: 1. Pranas Kozulis, gyv. Toronto, Kanadoje, išleides eilėraščių rinkinį "Dūkės ežere", 2. Juozas Kralikauskas, novelių knygos "Septyni kalavijai" autorius, gyv. taip pat Toronto, 3. Romualdas Spalio-Giedraitis, gyv. Anglijoje, išleides feljetonų knygą "Trylika nelaimių" ir novelių rinkinį "Didžiosios atgailos" ir 4. Jonas Zmuidzinaitis, autorius stilizuotos prozos knygos "Ryto kraujas" ir poezijos proza "Pajūrio himnai", gyv. Montrealyje, Kanadoje.

TRIUBELĖ

NUIMTA

NUO

RAGELIO

REIŠKIA

NENAUDOJAMA

TELEFONO

LINIJA

The Ohio Bell Telephone
Company

mums pirma reikėjo įsigyti kokią kiaulę, maišą cukraus, arba ką nors kita, kas galėtų padengti gyvo arklio vertę. Todėl aš dabar ėjau į namus greta plento, tikru džiaugsmu išvydau puikų vežimą dar tebestovint kieme, ir, nors visi pakraščiai buvo pilni kareivių, griebiausi už ienų ir vilkau. Nors ir aš nebėgau, nežengiau ir nemėčiau kojas į šalį, kaip tai būčiau daręs "Baltosios knygos" laikais — tačiau už nedaugelio minučių vežimas jau stovėjo prie mūsų durų.

Kareiviai, kurie mūsų namus jau per kelias dienas buvo perpildę nuo viršaus iki apačios, — nors burna reišė mums gilią užuojautą. Kaikurie net padėjo išnešti sunkesnius rūslius ir tinkamai sukrauti, kad vežimas neiširtų jau čiapat, kieme. Brikelis, iš tikro, nebuvo daug didesnis už gerą klubo kėdę.

Kai vežimas buvo pakrautas ir lyg tinklu suraišiotas virvelėmis ir virgaliais, aš dar ėjau į savo buvusį darbo kambarį, kuris dabar buvo pavadintas ryšių tarnybos centrale, ir pasakiau įstaigos šefui:

— Pasilikite sveiki. Saugokite na-

mus kaip savo, bet jei gausite įsakymą pasitraukti ir įsąk sunaikinti, tai padėkite. Bet pirmiausia pažiūrėkite, ar tarp mano dvejetų tūkstančių knygų neatsiras kūrų nors, kas jums patiktų. Taigi. Kaikurios iš jų ir vokiečių kalboje. Pavyzdžiui, Meijerio didžioji enciklopedija ir daugelis monografių apie tapytojus. Yra ir romanų. Prskui — paveikslai ant sienų. Ten yra Rozen-talis ir Purvitis. Tai dideli vardai. Augš-tai jūs surasite dar ir Tilbergą, Kalvę ir Štralą. Prie šios sienos tai kaikurie mano paties paįsiti menkniekiai. Imkite, jei norite. O čia, šitas barzdočius, tai aš pats. Tas ramiai gali sudegti, kai jau daug kas mano gyvenime sudegė ir sunaikinta. Nors ir šį portretą tapė žymus meisteris, pasauliniu vardu, mano penkiasdešimt penkių metų su-kakties proga, tačiau kiekvienas, kas ji mato, klausia, ar tai ne mano tėvas.

— Tiesiog tą pati ir aš ką tik norėjau klausti, — tulas užsiminė.

— Į tai skatina barzda. O tuomet aš kiekvienam klausėjui turiu paaiškinti, kad man, aname pasaulyje susitinkant su savo tėvu, gali atsirasti visai keista situacija. Ten net rimčiausias an-

gelas nusišypsos iš netikėjimo, nes tikriausiai pamanyt, kad aš esu savo tėvo tėvas.

— Čia net ir aš negaliu suprasti, — kareivis emė rodyti smalsumą.

— Ko ten nesuprasti? Mano tėvas mirė dvidešimt šešių metų amžiaus, o rojuje, kur laikas juk stovi vietoje, jis pasenęs nebus. Be to, jis skutosi barzda. Tačiau aš esu savo šešiasdešimt šešiais metais dar rengiuosi pradėti naują gyvenimą karui pasibaigus, Kuržemėj ar kur nors kitur. Nors ir aš dabar, kaip patys matote, barzdos nebeturiu, bet kol pateksiu į aną pasaulį, gal būsiu toks pat žilas ir susirietęs, kaip mano motina, kai pernai vasarą mirė. Juk ne vien barzda, bet ir metai sendina žmogų.

— Hahaha, — mano džiaugsmui visi kareiviai nusikvatojo.

— Naudokitės radio. Lempas nors ir gerokai naudotos, tačiau naujų negalėjau gauti. Taip pat mano dviratis ten, priemenėje, nebe iš naujausių, bet važiuoti juo dar galima. Imkite, kas kam tinka.

— Ačiū, ačiū, — skambėjo iš kiekvieno kareivėlio lūpų, kuriam vien aš

kalbėdamas pažvelgiau į akis. — Tik-tai...

Visiems pritrūko žodžių, bet aš jau be jų žinojau, kas turėjo sekti toliau. Šio turto įsigijimas jiems suteikė lygiai tiek pat mažai džiaugsmo, kaip man jo dovanojimas. Ką gi jis galėjo sutalpinti savo nedidelėn kuprinėn, kur visas reikalingasis turas jau buvo? Pašto siuntinių į tėviškę jau nebeprėmė.

O tada tu nusivedei į rūšį tą tamsiaplaukį Vestfalijos jaunikaitį, kuris mus visuomet vadindavo tėvu ir motina, kad parodytum jam sūdytos žuvies, uogienės ir raugintų agurkų stiklines. Po to tu visai be reikalo sakei, kad jie gali imti nuo daržo bulves, sėtinus ir mor-kas, nes tuos jie jau buvo suspėję nu-imti. Kopūstai buvo paaugę, ypatingai puikūs, nes tuos tu buvai pasodinęs lyg į pėdeles. Jis iš savo pusės turėjo pasi-žadėti — tą jis ir darė — pašerti mūsų Meikuliuką Minką. Tu atsinešei ma-no tinkliuką ir parodei, kaip iš baseino iškelti karosus.

Kareiviai padėjo mums smėlėtuojų keliu išvažiuoti iki plento, ir tada grįžo. Aš dar pakėliau kepurę. Tu pamosa-vai skarele. Šis atsisveikinimas buvo

skirtas tiems, kurie stovėjo prie mūsų šulinio ir lydėjo mus akimis, galbūt su-vokdami, kas čia dabar vyksta. Tada mes paėmėm kryptį į kelio dešinę pusę, kad nesimaišytume kitiems pabėgėliams po kojų ir kad karo ratai mus nesumal-tų.

Mes nedrįsom ir negalėjom gaišti. Tačiau, prieš pradėdant važiuoti, aš pa-klausiau:

— Sakyk, ko tau daugiausiai gaila? — ir tu nedelsdamą atsakei:

— Mano Minkanėlio. O tau?

— Daug ko. Pirmiausia man gaila Gaujos. Tada — jaunųjų obelai-čių, kurias pernai pavasarį, geriems žmonėms padedant, didelėmis pastan-gomis pasodinau. Kaikurios kitą pava-sarį jau tikrai būtų žydėjusios. Dabar tai jas žiema tikriausiai kiškiai nu-grauš. Kas jas apraišios? Dar man gaila miško ir vakaro debesų virš jo. Bet, kadangi tų negaliu įsidėti nei į vieną lagaminą, tai tegu pasilieka:

(Bus daugiau)

Pirmieji lietuvių emigrantų vargai

Vincas Ambrozevičius, SLA Emigrantų Komisijos buvęs narys

III.

Viena byla net visos Amerikos lietuvių visuomenės dėmesį atkreipė: tai Uršulės Zakonaitės deportacija. Ji buvo atvykusi į St. Louis, Mo. ir gavo tarnybą viešbutyje. Prikibo prie jos koks ten žmogus ir įskundė, būk ji nemorališkoje vietoje dirba. Merginą buvo suimta, iškvesta, ir įsakyta ją deportuoti. Kundrota tuojaus kreipėsi į savo distrikto kongresmaną, kuris susirašė su St. Louis distrikto kongresmonu. Amerikos lietuvių pradėjo net aukas jos bylai rinkti. Viskas, tačiau, laimingai išsirišo, nes mergina iškėto už Amerikos piliečio ir pati tapo piliete, tokiu būdu, deportacijos išvengė.

Panašių atsitikimų galima būtų visą knygą prirašyti.

Slavų draugijai, per geradarystę ponios Htlen P. Jenkins, pavyko gauti gražus, \$30,00 vertės namas. Pridėjus apie \$3.000 pataisymams, lapkr. 15, 1909, slava (o sykiu, ir mes) susikraustė į šį naują namą. Ir iš Ellis Islando išimti ateiviai, už mažą atlyginimą, turėjo vietos kur keletą dienų ramiai ir dorai pabūti. Kitiems net darbus parūpino. Čia galėjo ir Lietuvon važiuoją rasti pigią ir šviesią užėigą.

Sios slavų draugijos pirmininku buvo Amerikoje pagarsėjęs ir daug pagarbos įgijęs, Columbia universiteto profesorius, M. I. Pupin (serbas). Išdinku buvo kun. V. Pisek (čekas), fin. raštininku A. S. Ambrose (slavas), sekretorius, A. B. Koukol (čekas), garbės narys ponis Helen H. Jenkins. Iškilmingas namo atidarymas įvyko vas. 20, 1910 metais. Jis buvo Nr. 436 W. 23rd St. New York. Visą dieną namas buvo atdaras apžiūreti, o vakarė įvyko koncertas ir prakalbos. Muzikale programos dalį pildė čekų, slavų ir serbų meno jėgos. Svečiams priimti pagelbėjo, be čekų ir slavų moterų, dar ir lietuvaitės: Stella Ambrozevičiūtė, iš Newark, N. J., Margaret Matuleviūtė ir B. Mitkiūtė iš Brooklyn, N. Y.

Tą dieną buvo SLA Pilromosios Tarybos ir Namo Pirkimo komisijos suvažiavimas. Į slavų namo atidarymą buvo oficialiai pakviesta ir SLA organizacija. Pildomoji Taryba maloniai pakvietimą priėmė ir iškilminge dalyvavo: prez. F. Živatas, sekr. Jonas Zemantauskas, ižd. J. Skritulskas, A. B. Srimaitis, P. W. Birštonas, Jonas Tareila, J. S. Lopatto, M. Martus, V. Ambrozevičius, Anisrus Kundrota, J. J. Paukštis, J. Naujokas ir kiti lietuviai.

Juozas Švirimickas, mus apleidęs 1909 metų pabaigoje. Pasiukviečiau iš Waterburio jauną lietuvį, Vladą Leščinską, kuris pradėjo dirbti bal. 1910. Jis vėliau apsigyveno Newarke ir pasidarė žymiu veikėju. Su Amerikos lietuvių brigada, V. Lazdyno pavarde, nuvyko Lietuvon. Tais 1910 metais mes per slavų namą

ir globą perleidome 1,218 lietuvių emigrantų, kuriems buvo suteikta tai didesnė, tai mažesnė pagalba.

Į mudviejų (Kundrotos ir mano) darbą ir SLA seimai pradėjo didesnį dėmesį kreipti. 25-tam

seimui Chicagoje mes raportą nusiuntėme raštu, ir matyti, jis padarė tiek įspūdžio, kad jau gavome net \$400. Tas žymiai pagelbėjo tolimesnį emigrantų šelpimą ir globojimą.

Studentams

Šiuo metu studijuoją JAV akademines mokyklose kviečiami nedelsiant užsiregistruoti lietuvių Studentų Sąjungos JAV sekretoriato. Registruotis prašomi taip pat ir tie, kurie pereinamais metais priklausė S-gai, bei naujai studijas pradantieji. Sąjungos nariais gali būti visi studijuojantieji akademines mokyklose, pilną, nepilną ar naktinį kursą, lietuviai ar lietuvių kilmės studentai bei studentės. Užsiregistruosieji netrukus gaus anketą, kurios užpildymas padės rūpintis studentų profesiniais reikalais. 265 studentai priklausė S-gai pereinamais metais.

Laiku užsiregistravę kolegos turės galimybę gauti S-gos biuletenio 2-ą nr., pranešantį aktualias žinias, veiklos apyskaitą bei suvažiavimo aprašymą. Taip pat pridėdami rinkiminiai nuostatai. Šį biuletenį, su gausiomis informacijomis iš studentų gyvenimo, taip pat gaus naujieji diplomantai, kurie pareikš pagaidavimą pasilikti S-gos nariais — rėmėjais, apie tai prašėse sumobilizuoti S-gos nariai. Periodinėje spaudoje bus skelbiami tik oficialūs pranešimai.

Centro Valdybai, esant visuomenės atstovų pasitarime, nuvykusiam rugp. 24 d. Chicago 1910 metais mes per slavų namą

Fondo steigimu, visus medžiagines paramos reikalingus prašome registruotis Centro Valdyboje (taip pat dėl medžiaginių sunkumų nestudijuojančius). Žinios skubiai reikalingos.

Norėtume paskatinti kolegas, kur dar nėra S-gos skyrių, juos nedelsiant įsteigti (tam reikalinga 8 studentų). Kur susiburia bent 3 studentai, ryšių palaikymui jie gali išsirinkti delegatą. Skyrių pirmininkų adresai yra šie: Bostono — Ant. Suziedelis, 68 Glendale St., Brockton, Mass.; Chicago — E. Zabarskas, 4437 S. Rockwell Ave., Chicago, Ill.; Clevelando — P. Joga, 1615 E. 77 St., Apt. 11, Cleveland 3, Ohio; Los Angeles (steigimosi stadijoje) — J. Pamataitė, 5137 1/2 Fountain Av., Hollywood 30, Calif.; New Yorko — R. Oslapas, 630 Westminster Road, Brooklyn 30, N. Y.; Philadelphia — K. Ostrauskas, 2006 Mt. Vernon St., Philadelphia 30, Pa.; Urbanos — L. Trečiokas, 1101 W. California, Urbana, Ill.; Worcesterio — Ar. Maculevičius, 37 Columbia St., Worcester, Mass.

Centro Valdybos adresai, prašydami akademiniams metams, šitaip pasikeitė: pirm. Vytautas Kavolis, Wm. James Hall 402A, Harvard University, Cambridge 38, Mass., sekr. Raimundas Mieželis, 1306 W. Main St., Urbana, Ill.

Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Centro Valdyba

seniausias ir gražiausias lietuvių ruotas lietuviškos minties žuvalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

Susipažinti siunčiamas

dovanai.

6755 So. Western Ave.

Chicago 36, Ill.

Min. K. Škirpos laiškas

Didžiai Gerbiamieji

Atsižvelgiant į tai, kad "DRAUGAS" iki šiol neįsiteikė paskelbti mano atitaisyčių ryšyje su jo paskelbtuoju p. A. Gostauto rašiniu, iškraipiusiu Diplomatinio šefo paskirimo tikrąją padėtį, ir kadangi tai buvo žalinga Lietuvos reikalui, tai prašau Tamstų neatsisakyti paskelbti visuomenės orientacijai čia pridėdamą mano laiško nuorašą.

Reiškiu gilią pagarbą Kazys Škirpa

Dienraščiui "DRAUGAS"

Redakcijai, Chicago

1952 m. rugsėjo 9 d.

Didž. Gerbiamieji!

Straipsnyje "Dipl. šefo Klausimu", paskelbtame š. m. rugsėjo 3 dieną "Draugo" laidoje Nr. 206, p. A. R. Gostautas, matomai nežinodamas tikrosios padėties, savo išvedžiojimuose apie Užs. Rkl. Ministerio J. Urbšio telegramą iškraipė praeities faktus.

Kadangi man teko anuomet tą telegramą vadovautis ir prisiminti atsakomybės prieš mūsų krašto įstatymus už jos vykdymą, tai jaučiu pareigą paprašyti Jus teiktis paskelbti sekančius patikslinimus bei faktų atitaisyimus:

1) Konstatuoju, jog niekam iš Lietuvos dipl. postų užsienyje, imtinai tą, kuriam teko atstovauti Berlyne man pačiam, nebuvo kilę jokios abejonės dėl suminėtos telegramos legalumo bei suderinamumo su Lietuvos įstatymais, o taip pat dėl jos tikslingumo kaip instrukcijos veikiančiai užsienyje mūsų diplomatiniai.

2) Netiesa, kad kalbamąja telegramą p. J. Urbšys pasiuntė Lietuvos Pasiuntinybės vien savo vieno nuožūra, kaip tvirtina p. A. R. Gostautas, šia supozicija save ir kitus suklaidindamas. Minėtą instrukciją J. Urbšys davė vadovaudamasis augščiausiu Lietuvos valstybės organų sprendimu. Apie tai buvau painformuotas Užs. Rkl. Min-jos, kai telegrama buvo Pasiuntinybėje išsiųsta, ir be to, tą man dar kartą patvirtino p. A. Merkys, kai 1940 birželio m. pabaigoje buvau surizikavęs nuvykti į Kauną ir ten turėjau galimybę smulkiai išsikalbėti su p. A. Merkiu apie jo Vyriausybės laikyseną ir aktus, padarytus prieš birželio 15 dienos sovietų agresiją. Pagaliau, kai Respublikos Prezidentas, a.a. A. Smetona, išsinešęs iš internavimo Rytų Prūsijoje, rugpjūčio mėn. atvyko su savo šeima į Berlyną, patyriau iš Jo betarpiškai, jog sumanymas įsieti mūsų diplomatinę užsienyje apie tai, kad Lietuvai grėsė kuodindžiausias pavojus ir kad todėl, atsargumo tikslais, reikia paskirti sakyta diplomatijai legalią vadovybę, buvo aptartas pačioje Prezidentūroje, dalyvaujant pasitarime kompetetingiems Ministerių Kabineto nariams. Rezultate Ministeris J. Urbšys buvo autorizuotas padaryti Vyriausybės vardu kas reikalinga — paskirti p. St. Lozoraičių šefu mūsų diplomatijai su dviem pavaduotojais, kad perimtų vadovavimą jos veiklai, jei ryšys tarp Užs. Rkl. Min-jos centro ir jos postų užsienyje būtų nutrauktas.

3) Ministerio J. Urbšio telegrama yra aktas, padarytas ribose Krašto Vyriausybės teisų ir pareigų, kad atitinkamai Lietuvos įstatymams įgalinus vieną iš Lietuvos Pasiuntinių ir įgal. Ministerijai užsienyje laikinai pavaduoti Užs. Rkl. Ministerį toje, kaip visos tos žinybos šefo, pareigų dalyje, kuri apima valdymą Lietuvos dipl. bei konsul. postų užsienyje, tikslu patikrinti testinumą vadovavimo jų veiklai tolesniam atstovavimui Lietuvos valstybės ir gynimui Lietuvos interesų santykiuose su kitų kraštų vyriausybėmis. Kiek dėlės reikšmės sakyta testinui teikė pati Lietuvos Vyriausybė, seka jau vien iš to, kad p. St. Lozoraičiui, kaip liksios užsienyje mūsų Diplomatinio šefui, buvo paskirti net du pavaduotojai.

4) Pacituodamas savo straipsnyje tik paskutinįją J. Urbšio telegramos dalį, bet praleisdamas pirmąją jos pusę, nurodyti Diplomatinio šefo paskirimo motyvai, p. Gostautas, sąmoningai ar nesąmoningai, iškraipė šio paskirimo tikrąjį pobūdį. Telegramos tekste, kuris pasiekė mūsų diplom. postą Berlyne, kiek atsimenu, įžangoje buvo pasakyta maždaug šitaip: "Esam giliai susirūpinę ar už Maskvos priekaištavimą nėra kas daug svarbesnio ir gal net labai pavojingo Lietuvai. Jei įvyktų tokia katastrofa ir dėl to ryšiai tarp Užs. Rkl. Ministerijos centro ir Pasiuntinių būtų laikinai nutraukti, tai laikykite..." (toliau seka, kaip p. Gostauto straipsnyje). Tai, kas čia mano pabrūkta, pasako kodėl buvo griebtasi tokios nepaprastos priemonės, kaip paskirimas specialaus šefo su dviem pavaduotojais liksiais užsienyje mūsų diplomatiniai, neatsižvelgiant, kad kitų kraštų vyriausybės nepaprastai laikyti užsienyje specialius vadovus savo dipl. bei konsul. postams.

5) Taip pat yra nepagrįstas ir p. Gostauto pusės teiginys, kur jis išvedžioja neva Lietuvos Pasiuntiniai, sudarydami 1940 m.

reigų dalyje, kuri apima valdymą Lietuvos dipl. bei konsul. postų užsienyje, tikslu patikrinti testinumą vadovavimo jų veiklai tolesniam atstovavimui Lietuvos valstybės ir gynimui Lietuvos interesų santykiuose su kitų kraštų vyriausybėmis. Kiek dėlės reikšmės sakyta testinui teikė pati Lietuvos Vyriausybė, seka jau vien iš to, kad p. St. Lozoraičiui, kaip liksios užsienyje mūsų Diplomatinio šefui, buvo paskirti net du pavaduotojai.

6) Nuo ano meto ir iki šiol neįvyko nieko, kas būtų tą p. St. Lozoraičio teisėtumą, kaip mūsų likusios užsienyje diplomatijos šefo, padarę nebegaliojančiu arba pačią tą jo funkciją nebepareikalingu dalyku. Priešingai, visiems kitiems mūsų dipl. postams (kuo kas galėjo) talkininkų dėka, Lietuva Tautinių Komitetų priešakyje su p. E. Galvanausku, "Užs. Rkl. Ministerio Urbšio telegramos sugestija nepasinaudojo ir nuėjo kitu keliu". Pirmą, kalbamąjį telegramą buvo ne "sugestija", bet Vyriausybės įsakymas. Antra, Lietuvos Pasiuntinių konferencija, kurioje sakyta klausimas buvo aptartas, buvo sukvietta ne keno kito, kaip p. St. Lozoraičio, vykdančio Diplomatinio šefo funkcijas. Man teko joje dalyvauti ir galų p. Gostautą nuraminti, jog nei vienas iš jos dalyvių nekvestijonavo p. St. Lozoraičio paskirimo teisėtumo. Priešingai, nutarime apie Tautinio Komiteto personalinę sudėtį konferencijos protokole buvo įskaitomai pažymėta: "Pirmininko Pavaduotoju ipso jure bus teisėtus mūsų diplomatijos šefas (pabrūkta KŠ) Ministeris St. Lozoraitis".

Nuo ano meto ir iki šiol neįvyko nieko, kas būtų tą p. St. Lozoraičio teisėtumą, kaip mūsų likusios užsienyje diplomatijos šefo, padarę nebegaliojančiu arba pačią tą jo funkciją nebepareikalingu dalyku. Priešingai, visiems kitiems mūsų dipl. postams (kuo kas galėjo) talkininkų dėka, Lietuva Tautinių Komitetų priešakyje su p. E. Galvanausku, "Užs. Rkl. Ministerio Urbšio telegramos sugestija nepasinaudojo ir nuėjo kitu keliu". Pirmą, kalbamąjį telegramą buvo ne "sugestija", bet Vyriausybės įsakymas. Antra, Lietuvos Pasiuntinių konferencija, kurioje sakyta klausimas buvo aptartas, buvo sukvietta ne keno kito, kaip p. St. Lozoraičio, vykdančio Diplomatinio šefo funkcijas. Man teko joje dalyvauti ir galų p. Gostautą nuraminti, jog nei vienas iš jos dalyvių nekvestijonavo p. St. Lozoraičio paskirimo teisėtumo. Priešingai, nutarime apie Tautinio Komiteto personalinę sudėtį konferencijos protokole buvo įskaitomai pažymėta: "Pirmininko Pavaduotoju ipso jure bus teisėtus mūsų diplomatijos šefas (pabrūkta KŠ) Ministeris St. Lozoraitis".

Laikraštiniškai jį tuojau pakeisdamas: o kaip gi yra su propaganda, raginančia neapkęsti Amerikos?

Zarubinas piktokai atkirto, kad tokios propagandos Rusijoje nėra...

Bet užtenka paimti į rankas bet kurį sovietinį laikraštį ir ten neišvengiamai pamatysi raginimą ne tik neapkęsti Amerikos, bet tiesiog ugdyti ją neapykantą visokiomis priemonėmis. Kai kalbama, pavyzdžiui, apie rašytojus, tai pabrėžiama, kad "tarybinio rašytojo" tiesiog "šventa pareiga" yra "ugdyti masėse neapykantą amerikiečių imperialistams ir jų tarnams buržuaziniams nacionalistams". Tas pats uždavins nuolat pabrėžiamas ypač mokytojų, partijos veikėjų, komjaunimo organizacijų vadams, augstųjų mokyklų dėstytojų, agitatorių ir visiems kitiems. Minėtasis sakiny yra pasidarys beveik neišvengiamai kiekvieno didesnio laikraščinio straipsnio dalimi. Neapykanta amerikiečiams yra viešai paskelbta "tarybinio patriotizmo" pasireiškimu neatskiriamai dalimi. Rašytojas, laikraštinkas, redaktorius, menininkas ar mokytojas yra išbaramas, kritikuojamas, jei jis net ir labai uolus kitais atžvilgiais būdamas, kažkaip užmiršta neapykantos prieš amerikiečius skiepijimą...

O Zarubinas akypėsiškai tvirtina, kad jokios neapykantos propagandos prieš Ameriką sovietuose nėra...

7) Lietuva Tautinių Komitetų priešakyje su p. E. Galvanausku, "Užs. Rkl. Ministerio Urbšio telegramos sugestija nepasinaudojo ir nuėjo kitu keliu". Pirmą, kalbamąjį telegramą buvo ne "sugestija", bet Vyriausybės įsakymas. Antra, Lietuvos Pasiuntinių konferencija, kurioje sakyta klausimas buvo aptartas, buvo sukvietta ne keno kito, kaip p. St. Lozoraičio, vykdančio Diplomatinio šefo funkcijas. Man teko joje dalyvauti ir galų p. Gostautą nuraminti, jog nei vienas iš jos dalyvių nekvestijonavo p. St. Lozoraičio paskirimo teisėtumo. Priešingai, nutarime apie Tautinio Komiteto personalinę sudėtį konferencijos protokole buvo įskaitomai pažymėta: "Pirmininko Pavaduotoju ipso jure bus teisėtus mūsų diplomatijos šefas (pabrūkta KŠ) Ministeris St. Lozoraitis".

Nuo ano meto ir iki šiol neįvyko nieko, kas būtų tą p. St. Lozoraičio teisėtumą, kaip mūsų likusios užsienyje diplomatijos šefo, padarę nebegaliojančiu arba pačią tą jo funkciją nebepareikalingu dalyku. Priešingai, visiems kitiems mūsų dipl. postams (kuo kas galėjo) talkininkų dėka, Lietuva Tautinių Komitetų priešakyje su p. E. Galvanausku, "Užs. Rkl. Ministerio Urbšio telegramos sugestija nepasinaudojo ir nuėjo kitu keliu". Pirmą, kalbamąjį telegramą buvo ne "sugestija", bet Vyriausybės įsakymas. Antra, Lietuvos Pasiuntinių konferencija, kurioje sakyta klausimas buvo aptartas, buvo sukvietta ne keno kito, kaip p. St. Lozoraičio, vykdančio Diplomatinio šefo funkcijas. Man teko joje dalyvauti ir galų p. Gostautą nuraminti, jog nei vienas iš jos dalyvių nekvestijonavo p. St. Lozoraičio paskirimo teisėtumo. Priešingai, nutarime apie Tautinio Komiteto personalinę sudėtį konferencijos protokole buvo įskaitomai pažymėta: "Pirmininko Pavaduotoju ipso jure bus teisėtus mūsų diplomatijos šefas (pabrūkta KŠ) Ministeris St. Lozoraitis".

Nuo ano meto ir iki šiol neįvyko nieko, kas būtų tą p. St. Lozoraičio teisėtumą, kaip mūsų likusios užsienyje diplomatijos šefo, padarę nebegaliojančiu arba pačią tą jo funkciją nebepareikalingu dalyku. Priešingai, visiems kitiems mūsų dipl. postams (kuo kas galėjo) talkininkų dėka, Lietuva Tautinių Komitetų priešakyje su p. E. Galvanausku, "Užs. Rkl. Ministerio Urbšio telegramos sugestija nepasinaudojo ir nuėjo kitu keliu". Pirmą, kalbamąjį telegramą buvo ne "sugestija", bet Vyriausybės įsakymas. Antra, Lietuvos Pasiuntinių konferencija, kurioje sakyta klausimas buvo aptartas, buvo sukvietta ne keno kito, kaip p. St. Lozoraičio, vykdančio Diplomatinio šefo funkcijas. Man teko joje dalyvauti ir galų p. Gostautą nuraminti, jog nei vienas iš jos dalyvių nekvestijonavo p. St. Lozoraičio paskirimo teisėtumo. Priešingai, nutarime apie Tautinio Komiteto personalinę sudėtį konferencijos protokole buvo įskaitomai pažymėta: "Pirmininko Pavaduotoju ipso jure bus teisėtus mūsų diplomatijos šefas (pabrūkta KŠ) Ministeris St. Lozoraitis".

Laikraštiniškai jį tuojau pakeisdamas: o kaip gi yra su propaganda, raginančia neapkęsti Amerikos?

Zarubinas piktokai atkirto, kad tokios propagandos Rusijoje nėra...

Bet užtenka paimti į rankas bet kurį sovietinį laikraštį ir ten neišvengiamai pamatysi raginimą ne tik neapkęsti Amerikos, bet tiesiog ugdyti ją neapykantą visokiomis priemonėmis. Kai kalbama, pavyzdžiui, apie rašytojus, tai pabrėžiama, kad "tarybinio rašytojo" tiesiog "šventa pareiga" yra "ugdyti masėse neapykantą amerikiečių imperialistams ir jų tarnams buržuaziniams nacionalistams". Tas pats uždavins nuolat pabrėžiamas ypač mokytojų, partijos veikėjų, komjaunimo organizacijų vadams, augstųjų mokyklų dėstytojų, agitatorių ir visiems kitiems. Minėtasis sakiny yra pasidarys beveik neišvengiamai kiekvieno didesnio laikraščinio straipsnio dalimi. Neapykanta amerikiečiams yra viešai paskelbta "tarybinio patriotizmo" pasireiškimu neatskiriamai dalimi. Rašytojas, laikraštinkas, redaktorius, menininkas ar mokytojas yra išbaramas, kritikuojamas, jei jis net ir labai uolus kitais atžvilgiais būdamas, kažkaip užmiršta neapykantos prieš amerikiečius skiepijimą...

O Zarubinas akypėsiškai tvirtina, kad jokios neapykantos propagandos prieš Ameriką sovietuose nėra...

kaujant, p. St. Lozoraičiui pavyko savo funkciją, kaip legalaus veikiančio užsienyje mūsų diplomatijos šefo, įprasminti bei realizuoti santykiuose su kitų valstybių vyriausybėmis ir bendrai tarptautiniame forume, tuo efektyviai patarnavus stiprinimui Lietuvos alstybės testinumo ir jos pripažinimo kitų vyriausybėmis. Manau, kad iš to kiekvienas lietuvis, savo krašto patriotas, gali tik nuoširdžiai pasidžiaugti, nes tai yra pažymėtinas laimėjimas mūsų paostangose Lietuvą išlaisvinti.

Diplomatijos šefas, greta kitų mūsų Pasiuntinių ir įgal. Ministerių, yra Lietuvos suverenumo saugotojas. Mūsų pareiga yra visais būdais paremti šį jo darbą. Visi išvedžiojimai, kuriais siekiama pakirsti jo autoritetą, netarnauja ir nepadaeda Lietuvos laisvinimo reikalui.

Su tikra pagarba Kazys Škirpa

REMK SAVUOSIUS!

RASOMOSIOS MASINĖS visų geriausių firmų, lietuviškais, amerikoniškais ir kitokiais raidynais, parduodamos išsimokėtinai, o tam tikrais atvejais ir su 10%-15% nuolaida. V. BARTKUS — 712 E. 92 St. Tel.: LI 1-6716. (43)

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aušrelė (elementorius)	2.25	Medinis arklys	2.00
Step. Zbarskas		Eric Williams	
Anglų kalbos gramatika	2.00	Motulė paviljoje	0.60
J. Kukanauza		Lazdynų Peleđa	
Algimantas I	1.50	Meškiukas Rudnosukas	2.00
V. Pietaris		Vytė Nemunėlis	
Algimantas II	2.00	Namai ant smėlio	2.00
V. Pietaris		J. Gliuda	
Aukso kirvis	2.50	Neramu buvo Laisvės Alėjoj	1.50
Juozas Švaistas		B. Daubaras	
Barabas	2.25	Nemunas	2.50
Paer Lagerkvist		St. Kolupaila	
Balutis	1.50	Nuo Imsrės iki Orinoko	2.50
J. J. Bažilino leidinys		A. Sabaliauskas	
Baltaragio malūnas	2.50	Our Country Lithuania	5.00
K. Boruta		V. Augustinas	
Beržų pasakas	1.50	Princas ir eglėta	1.20
O. B. Audronis (eilėraščiai)		Mark Twain	
Dangaus ir žemės sūnūs	2.50	Pirmas rūpestis	2.00
Vincas Krėvė		Jurgis Jankus	
Dulkės raudonam sauleleidy	3.00	Pragaro pašvalstis	3.50
V. Ramonas		V. Alantas	
Dėbės plaukia pažemiu	2.50	Partizanai už gelež. uždangos	2.50
A. Baronas		Damantais	
Didžiosios atgailos	3.50	Pietų vėjelis	1.00
R. Spalis		Vytė Nemunėlis	
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Paklydę paukščiai I	2.20
Stepas Zbarskas		Jurgis Jankus	
Giesmė apie Gediminą	2.00	Paklydę paukščiai II	2.00
B. Sruoga ir V. Petravičius		Jurgis Jankus	
Elegijos	1.00	Ramybė man	0.80
Algimantas Pagėgis		J. Kėkštas	
Gintaro pasakas	0.35	Raguvas malūnininkas	0.25
Teta Rūta		V. Tamulaitis	
Gintariniai vartai	2.00	Raganis	1.50
N. Mazalaitis		Vincas Krėvė	
Gimtojo žodžio baruose	1.50	Saulės laikrodžiai	1.00
P. Jonikas		Henrikas Nagys	
Kazimieras Sapieha	2.50	San Michael knyga I	2.50
B. Sruoga		Axel Munthe	
Kuprellis	2.00	San Michael knyga II	2.50
Ignas Seinius		Axel Munthe	
Kolektyvinė prausykla	1.00	Sventieji akmenys	2.00
Vytautas Kastytis		Faustas Kirša	
Kalorijo ir doleriai	2.00	Sventoji Lietuva	3.00
Vilius Bražvilas		Jurgis Savickis	
Lietuvių Tautos Kelias	3.00	Tėvų pasakas	1.90
M. Biržiška		A. Gledrius	
Lietuvių kalbos vadovas	4.50	Tolimieji kvadratai	2.00
Red. prof. Skardžius		J. Grišmanauskas	
Lietuviškos pasakos	2.50	Tautosakos Lobynas	3.00
J. Balys		J. Balys	
Lietuvių poezijos antologija	6.00	Ugnies parduoklės	1.00
J. Aistis ir A. Vaičiūnaitis		Balys Rukša	
Lekučio atsiminimai (jaunimui)	1.50	Valkių knygelė	1.80
A. Gledrius		M. Valančiū	
Lietuvių archyvas	3.00	Vieneri metai ir viena savaitė	1.50
Bolševizmo metai		B. Gaidžiūnas	
Lietuvos Valstybės Konstitucijos	0.70	Valentina	2.00
Lietuvai Tėvynei	0.50	V. Nemunėlis ir V. Vijeikis	
Lietuva tironų Pančiuose		Red. K. Bradūnas	
B. T. Dirmeikis ir V. Rastenis		Zvaigždėtos naktys	1.00
Jonas Andrius ir Petras		Augustaitis-Vaičiūnė	
Svyrius	1.50	Žmonės ant vieškelio	1.00
Mėnuo vadinamas medaus		Litūdas Dovydėnas	
N. Mazalaitis			

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite: DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

Kam Nepriklausoma Lietuva yra tikslas, visi skaito

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba, apjungianti įvairių politinių pažiūrų bei partijų ir visokių religinių bei nereliginių įsitikinimų lietuvių bendrą tikslą: Lietuvių tautos progresą ir Lietuvos Nepriklausomybę.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA sprendžia neišspręstus Lietuvos atėties klausimus bei aktualias problemas, daugiausia rašo apie gyvenimą ir įsikūrimą sąlygas Kanado

Ar pažįsti šį kraštą

Vertingiausias indėnų palikimas — kukurūzai

Kur yra Kukurūzų juosta?

Ne tik pirmųjų kolonistų laikais, bet ir dabar, kukurūzai (corn) yra laikomi pačia vertingiausia auginamąja kultūra krašte (metinis derlius — per 3 mil. bušelių). Kada jie atsirado sunku pasakyti, žinoma tiek, kad dar kelis šimtmečius prieš baltųjų žmogaus atsiradimą šiame kontinente, kukurūzai jau buvo auginami.

Kai kolonistai pasiekė Massachusetts ir Virginia krantus, vietiniai indėnai juos greitai išmokė kukurūzų auginimo meno. Ir jau po 25 metų sugebėta tos kultūros perteklių eksportuoti į Europą.

Sis vertingasis indėnų palikimas baltiesiems — būsimiesiems krašto šeimininkams, pasirodė esąs ne tik lengvai auginamas, puikiai išlaikomas, nereikalaujantis stambesnių įrankių, bet buvo ir gera priemonė tiems kolonistams prisitaikyti prie naujos aplinkos svetimoje žemėje.

Nė vienas kitas jautas ar kultūra neturi tiek gerų privačiųumų kaip kukurūzai. Jie gali būti naudojami kaip maistas ne tik žmonėms, bet ir gyvuliams, jais galima maitinti ne tik duonos pavidale, bet ir valgyti dar prieš subrendant. Naudojami kaip pašaras galvijams, jie įgalina pakelti pieno, sviesto ar mėsos gamybą.

Kukurūzai gali augti įvairaus klimato srityse ir juos lengvai rasime kiekvienoje šio krašto valstybėje. Pirmiesiems pionieriams iš rytų pasistūmėjus į vakarus, su jais drauge keliavo ir kukurūzai. 1840 m. jų auginimas buvo pasiekęs maždaug vakarinę Missouri. Amerikos prekybos apgyvendinimas, kanalų statyba, vėliau ir geležinkelių atsiradimas ir išplitimas — visa tai buvo priežastys, skatinusios komercinį ūkį ir, žinoma, kukurūzų plitimą krašte.

Šimtmečius auginusi kukurūzus Amerika turi vieną sritį, kurioje šios kultūros auginimas, plėtimas pasižymi dideliu intensyvumu. Čia gaunama daugiau kaip pusė viso krašto derliaus. Toji sritis vadinama Kukurūzų Juosta (Corn Belt). Ji maždaug atitinka vakarinę Vidurinių Vakarų dalį ir jos židyns Illinois ir Iowa valstybėse. Ji apima dar dalis Minnesotos, Pietų Dakotos, Kansas, Missouri, Indianos, Nebraska ir Osio valst.

Juosta laikoma viena labiausiai produktyvių žemės ūkio sričių pasaulyje. Su ja šiuo požiūriu gali lygintis, tik jau žymiai mažesnės savo plotu Yangtze upės slėnio dalys ir Nilo slėnis. Sunku rasti kur nors kitur tiek derlingą žemę, kaip šioji, 220,000 kv. mylių dydžio Juosta. Joje ne tik gaunamas trečdalis viso pasaulio kukurūzų derliaus, bet auginama avižos, kviečiai, bulvės, obuoliai ir kt. Daugiau kaip dešimtas šių sričių sudaro žemės ūkiai.

Srities ūkį vidutinė vertė yra didesnė, kaip kitur krašte, o apie jos gyventojų gėrbūvį ir pažangą liudija modernių patogumų paplitimas. Šios Juostos ūkininkai, palyginus su kitomis vietomis, daugiausia išperka automobilių, šaldytuvų, turi telefonų ir pan. Geri ūkių pastatai, platus kelių tinklas, pakankamas mašinų kiekis, gerai įrengtos mokyklos — tų ūkių gėrbūvio rodyklės. Retai kur pasaulyje ūkininkai gali pasitraukti poilsio, dar būdami stiprūs ir nesulaukę senatvės. Jie pajėgia likusia savo gyvenimo dalį praleisti miestuose ar Kalifornijoje, Floridoje

ir kitose srityse, kurias jie pasirenka pagal savo skonį.

Kokios priežastys prisidėjo, kad Kukurūzų Juosta iškilų produktiviosią sritį? Pirmoje eilėje čia tenka padėkoti gamtos aplinkai, — klimatas, žemė, topografija, puikiai tinka gero derliaus vystymui. Vasaros šilumos, lietaus iškrenta pakankamas kiekis. Žemė Juostoje nepaprastai derlinga, jos ir lyginti negalima su pereiną kartą minėtos Medvilnės Juostos žeme. Daug reiškia ir kultūrinė įtaka. Šios Juostos valstybės išlaiko stipriausias pasaulyje žemės ūkio mokyklas. Jų išauklėti tūkstančiai jaunų vyrų kasmet ūkiuose panaudoja savo mokslinį patyrimą. Be to, išlaikoma ir daugelis eksperimentinių žemės ūkio stočių. Tai taip pat sritis, kur sėkmingai panaudojamos, kasmet vis gerinamos, žemės ūkio mašinos. Jos vis labiau išstumia fizinius darbininkus. Išdava: daug ūkininkų, ypač jaunimo, patraukė darbų jėškoti miestų pramonės įmonėse. Jei 1920 m. ūkiuose buvo naudojama apie 28 mil. arklų ir mulų, tai vėliau automobilių, sunkvežimių ir traktorių įsigalėjimas gyvulių pareikalavimą ūkyje žymiai sumažino ir arklų liko vos 12 mil.

Nors oro sąlygos, tas sunkiai nuspaėjamas veiksnys kiekvieno krašto ūkininkui, veikia ir tą Juostą, nors sausros ar potvyniai padaro daug nuostolių, bet jos derliaus našumo žymiai niekas negalės pakirsti. Ir jos paskirose srityse įvairuoja ne tik ūkių dydis, bet ir javų bei kultūrų tipai, mėsos, galvijų pramonė. Pvz. Illinois ir Iowa valstybių srityse kukurūzų ir avių auginimas yra palietęs nemažiau kaip tris ketvirtąsias viso javams skirtą plotą. Tuo tarpu Nebraska jau vyrauja kukurūzai ir kviečiai, o šalia jų žymiai ir galvijų auginimas mėsos pramonei.

Nebraska, Iowa — tai sritys, kurios išsiskiria galvijų šėrimu. Ten šeriama bent pusė visų kiekvienais metais JAV paskerdžiamų kiaulių. Tas pats vyksta ir su tūkstančiais kitų galvijų, kol jie pasiekia savo paskyrimo vietą — Chicago, Kansas City ir kt. miestų skerdyklas. Kitose srityse (Minnesota) pirmąja pieno ūkis ir daug auginama kukurūzų, avių, miežių, dideli plotai skiriami pievoms.

Ankščiau krašto skerdyklos turėjo daugiau tenkinti vietos vartotojo reikalus. Išsivysčius greitam transportui, patobulius šaldytuvų įrengimus, skerdyklos ir mėsos pakavimo įmonės pradėjo kurtis daugiau tose vietose, kur auginami galvijai. Tad ir neteko savo reikšmės būvęs didžiausias krašte skerdyklynų centras Cincinnati mieste (Ohio), o šie šiuo metu didžiausi mėsos pakavimo centrai yra šie: Chicago, Kansas City, Omaha, New York, Indianapolis ir St. Louis. Be New Yorko visi jie yra šioje Kukurūzų Juostoje ar bent šalia jos. Ne kam kitam, kaip šiai Juostai, už savo pažangą turėtų būti dėkinga ir Chicago, gaminanti mėsos tiek pat, kiek likę keturi miestai drauge. Čia ne tik milžiniškas geležinkelių tinklas, bet ir kaimynystė Juostos, kuri neša gėrbūvį ne tik Chicago, bet ir visam kraštui, ne tik kukurūzų — indėnų palikimo derliumi, bet ir savo mastu kitur nepasiekiamais plotais galvijų šėrimo ir kiaulių auginimo srityje.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Kiek yra sumažėjusi perkamoji dolerio galia?

Nuo 1935-39 m. toji galia yra sumažėjusi apie pusę ir net mažiau. 1946 m. vieno dolerio vertės maistas nukrito ligi 63 ct., o šiais metais jau ligi 43 ct. Rūbų srity dolerio vertė 1946 m. krito ligi 63 ct. ir šiais metais ligi 45 ct. Namų apyvokos, baldų srity 1946 m. dol. vertė buvo 63 ct., šiais metais — 49 ct. Mažesnis kritimas pastebimas nuomoje — 1946 m. — 91 ct. ir dabar — 70 ct.

Kada atsirado "A ir P" maisto krautuvių b-vė?

Tai viena iš didžiausių krašte maisto krautuvių (vad. supermarket) b-vių. Jos pilnas pavadinimas "Atlantic & Pacific Tea Co." Ji įkurta 1859 m. ir pradžioje vertėsi tik arbatos, vėliau ir kavos, cukraus prekyba. 1912 ji buvo pradininkė tų "supermarketų", kurie išvystė "cash and carry" krautuvių principą, t. y., kur atsiskama telefoninių užsakymų, kreditų ir pirkėjų patys pasirenka prekes, užsimo, ir išsineša. Šiuo metu b-vė — milžinas verčiasi įvairaus maisto prekyba. Savo skyrius turi 37 valstybėse ir aptarnauja kasdien 6 mil. amerikiečių šeimų.

Ar lengva tapti milijonierium?

Labai sunku, turint galvoje, kad iš uždirbtą milijoną atskaitoma 750 tūkst. ir daugiau mokesčių. Kitaip tariant, jei nori uždirbti vieną milijoną dol., turi gauti keturis mil. Taigi nedaug rasime milijonierių Hollywoodo žvaigždžių ar rašytojų tarpe. Amerikiečių labai mėgiamas komikas Bob Hope neseniai pasirašė sutartį su radio NBC ir už šešis pasirodymus per sav. sezoną gaus 2 mil. dol., bet tai retas dalykas. Iš rašytojų 1 mil. pajamų atskaitoma 770 t., o iš pusės milijono — 400 t. taigi 80%. Išimtis rašytojams — mėgėjams. Jei pvz., Eisenhoweris už savo 1948 m. išleistą "Crušade in Europe" bus gavęs 1 mil. dol., tai iš jo mokesčių bus būvę atskaityta tik 250 t. dol.

Ar didelė nauda kino-teatrams pardaviant "popcornus"?

Labai. Tuose kinuose 1952 m. jų parduota nemažiau kaip už vieną mil. dol. Jie pradėti daugiau pardavinėti 1940 m., kai dėl karo pasireiškė saldumynų trūkumas.

Koks išsiskyrusių ir drauge gyvenančių porų santykis?

Pagal Prekybos Dep-to duomenis, vienam išsiskyrusiam ar atskirai (separacijoje) gyvenančiam atitinka 19 asmenų, gyvenančių kaip vyras ir žmona.

Kas buvo Pontiac, DeSoto?

Pontiac buvo Ottawos indėnų vadas, miręs 1769 m. Jis dalyvavo sukilime prieš anglų kolonistus. Hernando De Soto buvo ispanas keliautojas, gyvenęs 16 amž. pirmoje pusėje, atlikęs ekspedicijų į Floridą. Jų vardais pavadinti ir miestai.

Kokie laiko skirtingumai Amerikoje?

JAV turi keturis laiko sritinius paskirstymus — Rytų standartinį laiką, Centralinį, Kalnų ir Pacifiko. Jei pvz., paimeime vidurdienio 12 val., tai laikrodžiai 12 rodys Bostone, New York, Clevelande ir Detroit, bet Chicagoje, Omahoje, St. Louis bus 11 val., Denver, Col. — 10 v., o Los Angeles ar Portlande 9 val. ryto.

Parengė V. A.

KAS

UŽSISAKE

DIRVĄ —

TAS NESIGAILEJO!

Skaučių vadovų konferencija

SKAUTŲ STOVYKLA ANGLIJOJE

Š. m. spalio mėn. 18-19 dienomis P.L.S.S. Skaučių Seserijos Vadija šaukia skautininkų ir skaučių vyresniųjų vadovų konferenciją, kuri įvyks Windsor, Canada (prie Detroito, Mich.)

Konferencija šaukiama tikslu bendromis įveikomis nustatyti Seserijos veikimo gaires ir išdėliuoti visus aktualius klausimus. Ta pačia proga sudaroma galimybė tiek U.S.A. tiek Kanadoje gyvenantiems skautininkams ir vadovams pabendrauti, suartėti ir užmegsti tampresnius, mūsų organizacijos gyvenime taip reikalingus, asmeniškus ryšius.

Šita konferencija yra labai reikšmingas įvykis naujai persitvarkiusios Seserijos gyvenime, todėl Seserijos Vadija tikisi, kad skautininkės ir vadovės šitas Seserijos Vadijos pastangas įvertins, ir nepasigailėjusios laiko bei vargo, skaitlingai toje konferencijoje dalyvaus.

U.S.A. gyvenančios skautininkės ir vadovės, vykdomos į konferenciją, privalo su savim pasiimti žalią D. P. kortelę (tos kurios turi baltą arba kurios kitos spalvos kortelę, turi pasirūpinti specialų Kanados sienos perėjimui leidimą iš vietinės emigracijos įstaigos), o pilietės turi pasiimti pilietybės dokumentus.

Konferencija prasidės š. m. spalio mėn. 18 d. 10 val. ryto Windsor Croatian National Home, 2520 Seminole Street, Windsor, Canada. Iš U.S.A. atvykusios konferencijos dalyvės iš anksto registruojasi Detroit pas sktn. Buknyte, 2157 Scotten Street, Detroit 9; telefonas TA 6-0962, arba pas sktn. Kodaitienę, 117 Tyler Street, Highland Park 3, Michigan, kuri taip pat rūpinsis nakvynės ir kitais konferencijos reikalais.

Kanadoje gyvenančios konferencijos dalyvės praneša savo traukinio atvykimo laiką p. Janušai, 1133 Moy Street, Windsor, telefonas Windsor 49447. Visais konferencijos reikalais Kanadoje maloniai sutiko rūpintis p. Januška ir p. Petruitis.

PADEKOS ORDINAS ESTŲ VYRIAUSIAJAM SKAUTININKUI

Šią vasarą Estijos Skautų Brolija atšventė 40 metų sukaktį. Pas. Liet. Skautų S-gos Tarybos Pirmija šios reikšmingos sukakties proga apdovanojo PADEKOS ŽENKLU estų Vyriausiąjį Skautininką Herbertą Michelsoną, kuris tiek nepriklausomybės laikais tiek ir šieivijoje yra didelis Lietuvos skautų bičiulis.

SKAUTŲ ORDINAS PROF. S. KOLUPAILAI

Nenuilstamas Lietuvos vandenų tyrinėtojas, puikių kelionių organizatorius ir skautybės entuziastas sktn. prof. Steponas Kolupaila, jo 60 metų sukakties proga, P.L.S. S-gos Tarybos Pirmijos yra apdovanotas PADEKOS ŽENKLU.

Taip pat už nenuilstamą ir atsidesį darbą skautiškoje spaudoje pasktn. Leonas Knopfmilleris apdovanotas LEIJOS ŽENKLU.

ATŽYMETI SKAUTŲ VADAI

Už skautybės idėjos skleidimą visuomenėje ir pasiaukojantį vadovavimą Lietuvos skautams išieivijoje P. L. Skautų S-gos Pirmijos nutarimu pakelti į vyresniojo skautininko laipsnį šie skautininkai:

P.L.S.S. vyriaus. katalikų šk. dvasios vadas sktn. dr. J. Vaišnora, MIC, sktn. Bronius Kviklys ir sktn. Martynas Jurksas.

Diepholze — Vasario 16-sios gimnazijoje, sukruto skautai Luebecke ir Lebenstede.

Vokiečių skautai (BDP) parėmė lietuvių skautų skilt. A. Černiaus ir skilt. V. Birietos kelionę Romon. Su Bremeno vokiečių skautų "Wiking" draugove du lietuviai skautai šią vasarą puikiai stovyklavo tarptautinėje skautų stovykloje Liuksemburge.

SKAUTAI BUDI AUSTRALIJOJE

Tolimoje Australijoje — Brisbane, Queensland, įsisteigė mišri skautų-čių D.L.K. Kestučio draugovė. Jai vadovauja draugininkas vyresn. skilt. A. Alčiauskas ir adjutantas vyresn. skilt. M. Rudys. Skautėms vadovauja — skilt. M. Grigulevičiūtė. Turėta kaletas laužų, kurie visuomenės buvo palankiai įvertinti.

Ten pat susiorganizavo skautų vyčių būrelis, kuris vadu išsirinko sk. vytį skilt. R. Budrį. Šis būrelis numato šelpti ligonius, remti Vasario 16-sios gimnaziją bei organizuoti liuanistinė mokyklą.

PAS CHICAGOS SKAUTININKUS

Rugsėjo pabaigoje tėvų jėzuitų namuose buvo iškilminga metinė Chicago Skautininkų-čių Ramovės sueiga. Ši ramovė veikia jau 8-čius metus. Sueiga pradėta šv. Mišiomis, kurias atnašavo ir pasakė pamokslą sktn. kun. J. Vaišny, S.J.

Sueigos garbės prezidiumui Ramovės seniūnijos pirm. sktn. Dr. M. Kursaitė-Budrienė pa-

kvietė vyresn. sktn. dr. J. Vaišnorą, MIC, sktn. kun. J. Vaišnij, S.J., vyresn. sktn. O. Zailskienę, vyresn. sktn. K. Palčiauską, sktn. A. Platerį ir sktn. Ed. Korzoną.

P.L. Sk. S-gos Tarybos Pirmijos pirm. v. s. K. Palčiauskas pasveikino Pirmijos vardu sueigą ir skaitė pašnekės apie skautininkų pareigas. Prelegentui už jo ilgąmetį ir nepavargstamą darbą Lietuvos Skautų S-gos Tarybos Pirmijoje buvo įteikta dovana. — Lietuvių Poezijos Antologija su atitinkamu įrašu, po kurio pasirašė visi 40 sueigos dalyvių.

Sueigai prašant, Ramovės seniūnija su pirm. sktn. dr. M. Budrienė sutiko likti pareigose ir sekančiam kadencijos laikui.

NAUJAS SKAUTŲ TUNTININKAS

Sktn. St. Rudžiui pasitraukiant iš Chicago Lituanicos skautų tunto tuntininko pareigų, rugsėjo pabaigoje tunto vadijos posėdyje šioms pareigoms užimti absoliučia balsų dauguma buvo išrinktas kandidatu sktn. Bronius Gurėnas. Kol naujasis tuntininkas bus paskirtas, tuntu vadovuos šioms pareigoms, tuntu laikinai vadovauja sktn. St. Rudys.

VYRIAUSIOSIOS SKAUTININKES ATSTOVĖ PIRMIJOJE

Lietuvos Skaučių Seserijos Vyriausioji Skautininkė v. s. dr. D. Kesiūnaitė, negalėdama pati dalyvauti P.L.S. S-gos Tarybos Pirmijos posėdyje (Chicagoje), įgaliojo ją atstovauti posėdyje vyresn. sktn. Oną Zailskienę.

...draugas šeimos mašinai

Šiandien šeimos mašina yra svarbesnė, pakeisti kainuoja daugiau, negu anksčiau. Todėl tinkamas rūpinimasis Jums daugiau kainuoja. Jūsų Sohio patarnautojas tai žino, ir yra pasiruošęs ką nors daryti.

Jis ne tik pasiruošęs ir nori; jis gali. Jis žino Jūsų mašiną ir jos reikmenis, kuriuos mažai žmonių supranta. Jo rankos ir galva yra stropiai išmokyta svarbiu darbu ir pakartotinai apmokytos specialiose Sohio mokyklose po visą valstybę.

Ir kai jis dirba prie jūsų mašinos, jis naudoja geriausius planus, geriausius patarnavimo pagerinimus tiesiai iš fabriko, kur mašina buvo padirbta.

Jūs galite pasitiktė šiuo šeimos mašinos draugu.

The STANDARD OIL Co. (OHIO)
An Ohio Company
Serving Ohio People

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

KAIP KAM PASISEKA

Andai savo pastabose apie mūsų rašytojų kūrybą lietuviškomis ir svetimomis temomis, pasakiau: "Rašytojui reikia būti daugiau negu rašytoju". Tas daugiau — rašytojas turi būti kūrėjas. Ir kūryba turi būti daugiau, negu tik žaidimas žodžiais.

Rašytojas, kaip ir tapytojas — dailininkas, paprastai kuria tose sąlygose, kuriose esant jis gauna kaip vadinamą "inspiraciją".

Taigi, mūsų tarpe atsiranda ir atsiranda daugiau veiklų, ar jie bus aidėsni ar visai menkos vertės, sveikimės temomis. Mūsų dailininkai, kurie gyvena tremtyje, piešė paveikslus-vaizdus tos aplinkumos, kuriose gyvena. Ir štai, atvežta Amerikon jų diktokai, bet jei Amerikos patriotas lietuvis norėtų nusipirkti ir pavaizduoti savo namuose lietuvių dailininko pieštą paveikslą, jis negautų norimo Lietuvos vaizdo.

Grįžkime prie "Kaip man pasiseka". Kalbant apie svetimas temas, štai vengras pabėgėlis, Stefan Lorant, Budapestės gimęs, Muenchene leidęs — redagavęs prieštarišką iliustruotą žurnalą ir buvęs Hitlerio įkalintas, vėliau paleistas iš kalėjimo, nuvykęs Anglijon 1934 metais, ten vertėsi taip pat leidimu iliustruotų žurnalo, 1940 metais atvykęs Amerikon, čia pasiekė nepaprastą pasisekimą jam visai svetimais leidiniais.

Nors Amerikoje yra išleista apie garų prezidentą Abraomą Lincolną virš 5,000 įvairių knygų, Lorant paruošė ir surado leidėjus išleisti jo ne vieną, bet dvi knygas apie Lincolną, ir jos, kad ir brangios, knygų kritikų plačiai rekomenduojamos, giriamos, ir visuomenės perkamos.

Pirmutinė jo knyga pavadinata: LINCOLN: JO GYVENIMAS FOTOGRAFIJOSE. Antra, dabar išėjusi, pavadinata: LINCOLN: JO GYVENIMAS PAVEIKSLUOSE. Iliustruotų leidinių-žurnalo žinovas, jis savo sumanumą išnaudojo pagaminti dvi knygas apie tą garų Amerikos negro išlaisvintoją, ir pagamino taip originaliai, kad žymios Amerikos knygų leidyklos nepasakė: "Ką ten, mes jau turim apie Lincolną leidinių, daugiau neapsimoka spausdinti"... priešingai, jos griežė jo kūrinius vieną po kito, ir jis, reikia skaičiuoti, davė Amerikai tai, ko ji dar neturėjo. Jis pragarsėjo kaip originalus kūrėjas, ir jo pastangos gerai apsimokėjo.

GYVENTOJAI IR BALSAVIMAI

Nors Amerikos gyventojų skaičius kasmet padaugėja po trejetą milijonų, ir dabar turi 157,268,000 gyventojų, nuo 1950 metų balsuotojų padaugėjo 6,137,000 balsuotojų, bet nuo 1940 metų balsuotojų % vis mažėnė.

Kadangi Amerika buvo maža prieš 100 metų, parodo balsavimų daviniai 1844 metais (nuo tada užsiliko tikros balsuotojų skaitlinės): Už demokratų prezidentą balsavo 1,337,243; už Whig kandidatą — 1,299,068.

1932 metais, kai Roosevelt kandidatavo pirmam terminui, balsavo 22,821,857; už Hoover (respublikoną antram terminui) 15,761,841.

1936: už Rooseveltą 27,476,673; už Landon (resp.) — 16,679,583. (Roosevelt tada buvo pasiekęs augščiausį populiarumą).

1940: Roosevelt — 27,243,266; Willkie (resp.) — 22,304,756. Šie rinkimai parodė respublikonų sujūdimą ir jų balsai staiga pašoko. (Respublikonai tais metais padarė klaidą, kandidat

parinko pašalinį prisimetėlį, kitados buvęs demokratą, norėdami moterims įtikti, nes ir Rooseveltą skaitė "gražiu vyru").

1944: Roosevelt 25,602,506; Dewey (resp.) — 22,006,275.

1948: už Trumaną 24,105,812; už Dewey — 21,970,065. (Ir Dewey atveju, sakė, reikia jauno vyro, moterims pataityti. Taftą skaitė "negražiu" vyru ir neitikėjo laimėti — tiek tada respublikonai buvo sumišę, neturėjo programos, nors visuomenė buvo parodžius palinkimą permainai. Dewey statymas antrą kartą, kas niekad nebuvo partijų praktikuojama, kada karta kandidatą pralaimi, buvo kita respublikonų klaida. 1944 m. jau Roosevelt buvo įgrišęs savo Teherano-Jaltos skandalais, komunistų įveislumu valdžioje, ir stiprus respublikonas kandidatas būtų padaręs pakeitimą. Demokratai pabaigoje laimėdavo tik tais apie 2,000,000 į valdžią sukištais savo valdininkais.

Šių metų nepaprastai padidėjęs balsuotojų registravimasis parodo piliečių nepaprastą susidomėjimą rinkimais — kažin kurion pusėn nusvers.

1950 metais nepaprastas Ohio valsuotojų registravimas davė senatoriui Taft 400,000 balsų daugiau už jo oponentą. Dabar, Wisconsin valstybėje, senatorius McCarthy, respublikonas, užvedęs atkaklią kovą prieš komunistų valdžioje, gavo šimtus tūkstančių balsų daugiau, negu keturi kiti kandidatai sudėjus į vieną, kurie norėjo jo vieton senate įsiveržti.

EINAMA PRIE NESĄMONIŲ

Šimtams augusių demokratų valdininkų, pakliuvus už kyšininkystę, valdžios skriaudimą ir slėpimą savo gautų milžiniškų sumų ir, už jas nemokėjamą valstybinių mokesčių, šių rinkimų vėjauš eigoje demokratai staiga sugalvojo primesti ir respublikonų vice prezidento kandidatui Senatoriui Nixon slapty sumų gavimą ir norėjo jį įveikti nemokėjimo valstybinių mokesčių už tas sumas. Bet paaiškėjo: Nixon \$18,000 fondo nepaėmė sau asmeniškai, tai buvo tik jo rėmėjų pašalinis fondas, pasiskirdamas, paremti jo tam tikrus veiksmus. Nixon labiausia atsižymėjo įkalindamas State Departamento augstą valdininką Alger Hiss už vogimą slapty valstybės dokumentų Sovietų naudai.

Nixon greitai atsisakė, ir antru lazdos galu smogė demokratų kandidatui gubernatoriui Stevenson, kad jis tikrai turi ir operuoja slaptais fondais. Stevenson pripažino, sakydamas, turėjęs paremti savo pasirinktus Illinois valdininkus, kurie negauna atitinkamų valdiškų atlyginimų. Ir Stevenson turėjo paskelbti visuomenei visas savo asmeniškas pastarų 10 metų įneigas, kurios siekė per \$500,000.

Neužtekto to, reikalaujama, kad tai padarytų ir demokratų kandidatas ir vice prezidentas — Sparkman, ir gen. Eisenhower.

Eisenhoweriui neliko nieko, kaip tik pačiam pasisūlyti paskelbti visas savo įneigas, nes jam norima primesti įneigas, gautas už parašytą knygą apie Europą po karo... nors tas reikalas jau seniai baigtas. Visi dokumentai yra mokesčių departamente atlikti formaliai, kaip tad ir reikėjo.

ČEMPIONATAS SUGRĮZO BALTIŠIEMS

Pirmą kartą nuo 1937 metų, pasaulinio sunkaus svorio kumš-

IŠ LAIKRAŠČIŲ

KA V. VAITEKONUI
PARASĖ DARBO
FEDERACIJOS CENTRAS

Drauge buvo paskelbtas toks laiškas:

Ryšiū su p. V. Vaitiekūno laišku, tilpusiu "Draugo" nr. 227-me rugsėjo 27 d. laidoje, kur p. V. Vaitiekūnas viešai prisipažįsta solidarizuojas su d-ro J. Grinaus vesta linija Vlike, ir sąmoningai nutylėdamas vėlesnius Lietuvos Darbo Federacijos persitvarkymus tremtyje, kreipiasi buv. LDF Centro Valdininkų vardu, pasisakydamas, kad joje nėra buvę jokios kalbos apie d-ro P. Grinaus atšaukimą iš Vliko sudėties. Lietuvos Darbo Federacijos Centro Ko-

mitetas laiko reikalinga visuomenei parodyti, kaip dažnai žmonės patys daro klaidas ir kitus klaidinimus. 1. Po visiems žinomų įvykių 1927 metų pavasarį katalikiškos grupės iš tautininkų vyriausybės sąstato išėjo; vėlesniu metu buv. Lietuvos demokratinių partijų veikla administratyvinių patvarkymų buvo suspenduota. Nors partijos kaip tokios viešai negalėjo veikti, tačiau jos pasiliko. Todėl ir po grįžimo veikloje (bolševikų ir nacių okupacijos laikais) jos ir nauji kovos sąjūdžiai — ir sudarė pirmąją Vliko užuomazgą.

2. Visi gerai žino, kad visos politinės grupės bei sąjūdžiai ne vieną kartą turėjo tremtyje savo konferencijas, susirinkimus bei suvažiavimus išlaikyti savo atstovų pranešimus apie jų veiklą pačiame Vlike, gauti naujus nurodymus, jei jie buvo to reikalingi, ir pertvarkyti bei papildyti naujais žmonėmis tų grupių centrinius vadovaujamus organus.

Kadangi LDF Centro Valdyba, prasilenkama su statutu, pati nesimė iniciatyvos tokią konferenciją sušaukti, tai padarė pats LDF ilgamečiai Lietuvos Seimų federacijos atstovai, pakviesdami į konferenciją p. V. Vaitiekūno asmenyje dalyvauti ir buv. Centro Valdybą.

LDF konferencija buvo sušaukta Falbacho gruodžio 19 d. 1948 metais, kurioje buvo pasisakyta dėl jos atstovo netinkamos taktikos Vlike, buvo pasiūlytas kitas asmuo jai atstovauti ir sudarytas jos vyriausias organas — Centrinis Komitetas.

3. Kadangi buv. C. Valdyba ir po Falbacho konferencijos nepanoro skaitytis su jos nutarimais bei patį vyriausį organą ignoravo, todėl Centro Komitetas rado būtiną reikala daryti sprendimus, dėl kurių teisėtumo ir pajamų Vlikui nekilio abejonių, kuriais ne vien tik p. d-ras J. Grinys iš Vliko sudėties, bet ir pats p. V. Vaitiekūnas iš LPG jau rugpjūčio 24 d. yra atšaukti ir jiems, kaip kad paprastai yra daroma padidžioje draugijoje, Lietuvos Darbo Federacijos vardu kalbėti ar veikti teise yra atšaukta.

Gal tiems asmenims šitie nutarimai yra nemalonūs, bet jau tokia yra taisyklė visuose demokratiniuose sambūriuose.

Lietuvos Darbo Federacijos Centro Komitetas

BALF SEIMAS

BALF Direktoriatas nutarė Balf šeštąjį Seimą šaukt Boston, Mass. 1953 m. sausio 9-10 dienomis. Seimas įvyks Hotel Statler. Sesijos prasidės 10 v. ryto, baigsis 5 v. popiet. Sausio 10 d. nuo 7 v. v. seiminis bankietas — koncertas.

BALF Seimui Bostone ruošti Komisijai sudaryti iniciatyvos ėmėsi Bostone gyveną Balf Direktoriai ir Balf 17-tojo skyriaus Bostone vadovybė.

Seimui ruošti rugsėjo 19 d. Bostono gražiai tautiška ornamentais išpuoštuose Tautininkų Namuose įvyko pasitarimas. Dalyvavo Balf Bostone gyveną Direktoriai, Balf 17 skyriaus vadovybė ir Balf Centro atstovai: pirm. pareigas einanti Alena Devenienė, reikalų ved. Petras Minkūnas ir Jonas Valaitis. Pirmininkavo Balf direktorius J. Jankauskas, sekretoriavo Balf 17 skyriaus atstovas Pranas Mučinskas.

Balf direktorė M. Michelsonienė, susirinkusiųjų iniciatorių prašoma, sutiko šiam laikinajam Komitetui pirmininkauti, kol bus sudaryta visų organizacijų atstovų Balf Seimui rengti Komisija.

A. Brazis remia BALF

— Didžiuojusi, kad esu lietuvis ir džiaugiuosi, kad turėsiu progos lietuviams padėti, o ypač tiems, kuriems šiuo metu ta pagalba yra pati reikalingiausia, — pareiškė Metropolitan Operos solistas Algirdas Brazis. Jis buvo ką tik sugrįžęs iš savo gastrolų kelionės, sukuręs apie 6 tūkstančius mylių su operos kolektyvu, kuris po visą Ameriką turėjo 33 spektaklius. Dar su degančiais išpuščiais jis sugrįžo iš koncerto Čikagos Grand Parke ir Vyčių seimo Daytone. Tikrai dar šviežiais išpuščiais ir gana jaudinančiais grįždamas, pakeliui turėjo pergyventi automobilio katastrofą, kuriame keliausieji vos per plaukus išvengė nelaimės, bet ne plaukus nuo galvos jiems nenukrito, nors iš paties automobilio vos skuteliai bėliko.

Tikrai turėjau laimę, — sako jis, pasakodamas nelaimės smulkmenas ir atskubėjęs čia pasitarti Didžiojo New Yorko vėjauš reikalui. Komiteto Valdybos ir Balf'o centro tarnautojų jau čia daug nudirbta, daug atlikta parengiamojo darbo. Jis domisi viskuo ir siūlo savo pagalbą, kaip galima būtų sukelti kuo daugiausia pinigų. Jis tikrai susirūpinęs, ir jam per veidą perbėga šilta šypsena, kai kalbama, jog reikėtų būtinai surinkti bent 10,000 dol.

Jau treči metai Didysis New Yorkas bando šią sumą pasiekti, bet kažkur yra kažkas

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

53 metinis išpardavimas

Medžiagos

59c RAŠTUOTOS PERCALES BROADCLOTHS

Puikios 80 kvadratinės Percalės arba Broadcloths su nesibaigiančiu raštų pasirinkimu. Idealiai žiurams, suknelėms, vaikų drabužiams, bluskom.

29c yardas

89c iki 1.39 RAYONS

Puiki Rayon medžiaga rudens ir žiemos atvilimui. Kriptas iš pilno dydžio. Norimi raštai — daugelis spalvų.

• 45" Rayon Suitings

• 39" Rayon ir Nylon

• Check

• 45" Rayon ir Nylon

• Marquette

• 39" Išrašyti Rayon

• Crepes

• 45" Rayon Taffetas

• 39" Chromspun Plaids

• Daug kitų dalykų.

58c yardas

Reguliariai 1.79 CORDUOYS

Rudens magiška moderni medžiaga. Ilgiai 1 iki 8 y. Puiki Pinwale rūšis už mūsų žemiausią kainą. Didelis pasirinkimas iš 15 gražių spalvų.

89c yardas

3.98 iki 7.98 WOOLENS

Dideli rutulio pločiai garais rūšies vilnonės. Platus pasirinkimas naujų raštų ir spalvų — Suitings, Coatings, Dress Weights — puikūs atnaujinam šaltam orui. Visi 54" pločio... visai 100% vilnos.

88 yardas

The May Co's Basement Fabrics Department

Cleveland ir APYLINKĖSE

PAMOKOS LITUANISTINĖJ MOKYKLOJ

Lituanistinė Vysk. Valanciaus mokykloje pamokos taip suskirstytos: moksleiviams, lankantiems Sv. Jurgio mokyklą — pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais nuo 3 val.; lankantiems kitas pradžios mokyklas — šeštadieniais nuo 9:30 iki 12:30 Sv. Jurgio mokykloje. Lankantiems augštesnės mokyklas — ketvirtadieniais Norwood bibliotekoje nuo 6:30 val. vakarais.

CHICAGIEČIAI CLEVELANDE

Praėjusį sekmadienį Lietuvių Teatro aktoriai, vadovaujami Jurgio Blekaičio, WHK salėje, vaidino Anną Christie. Į vaidinimą susirinko apie 500 clevelandiečių.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS RINKIMAI

Spalio 26 d. 11:30 val. lietuvių salėje šaukiamas pirmasis pirmosios Clevelando apylinkės susirinkimas šia darbu tvarka: 1. atidarymas, 2. prezidiumo rinkimas, 3. rinkimų komisijos pildymas, 4. apylinkės valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, 5. susirinkimo deklaraciniai pasisakymai, 6. einamieji reikalai, 7. susirinkimo uždarymas.

Susirinkime turi teisę dalyvauti visi Clevelande ir jo priemiesčiuose gyvenantys lietuviai. Pagal įstatus balsuoti gali tik 18 metų sukakę.

Kandidatus į valdybą ir kontrolės komisiją (skyrimų) gali siūlyti kiekvienas renkamojo amžiaus (18 metų) lietuvis ir Clevelando lietuvių organizacijos. Siūlymai rinkimų komisijai pateikiami raštu, kuriame a) pažymima kandidato (ar kandidatų) pavardė, vardas, adresas ir kandidatas savo sutikimą patvirtina parašu, b) nurodoma siūlytojo pavardė, vardas, adresas ir siūlytojo pasirašoma. Kandidatams pasiūlyti skiriamas laikas nuo spalio 23 iki spalio 26 d. 12 val. Šiam reikalui rinkimų komisijos nariai budės: spalio 23-25 d. 6-8 val. po pietų lietuvių svetainėje ir rinkimų dieną nuo 10 val. lietuvių salėje.

Dalyvauti rinkimuose yra kiekvieno lietuvių bendruomeninė pareiga. Todėl statybine kandidatus, atvykime į rinkimus, parodykime bendruomeninį

"LIFETIME" AMŽINI PLIENINIAI PUODAI

Patogi proga įsigyti šiuos amžinuosius puodus. Geros išsimokėjimo sąlygos. Kreipkitės į 6815 Lawnview arba telefonu HE 1-8722.

NAMŲ REMONTAS, DAŽYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreipitis: V. Rickus, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd. (52)

ATIDARYTA NAUJA LEIMON'S CAFE VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus, Vynas, Degtinė, Konjakai. Kiti gėrimai
Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

GRĮZO IŠ KOREJOS

Vincas Juodvalkis, sekmadienį atlikęs karinę tarnybą Korėjoje, grįžo į Clevelandą.

SVEČIAS IŠ MACATAVOS

Macatavos vasarvietės tvarių kitojas p. Urbonas lankėsi Clevelande. Redakcijoje papasakojo, kad jo vasarvietėje šiais metais lankėsi nemažai lietuvių.

PERSIKĖLĖ IŠ ANGLIJOS

Kęstutis Puskunigis, tris metus išgyvenęs Anglijoje, persikėlė į JAV ir apsigyveno Clevelande.

SVEČIAS IŠ BOSTONO

Vokiškų radio aparatų importuotojas St. Grabliauskas, nuolat gyvenęs Bostone, lankėsi Clevelande. Apie Naujuosius metus žada vėl į Clevelandą atsilankyti ir atvesti naujausių aparatų, gerai girdimų Europos radio stotis. St. Grabliausko adresas: 5 Thomas Park, So. Boston, Mass.

ISSIKELĖ I CALIFORNIJĄ

Rimas Gylis ir Leonas Dautartas spalio mėn. 7 d. išvažiavo į Los Angeles, Cal. Ten žada pastoviai įsikurti. Rimas Gylis čia vedė gerą šokių orkestrą. Orkestrą žada suorganizuoti ir Los Angeles.

PARDUODAMI NAMAI

Ansel ir East 94 gatvė, labai gražūs, 9 kambarių, vienos šeimos. Reikia įmokėti \$3,000.

Didelis, dviejų šeimų, 8 kambarių kiekvienas butas. Labai geram stovyje, pėninas.
Ray Nausner
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

REIKALINGA MOTERIS

Namų ūkio tvarkymui. Ne-reikia skalbti. Visas išlaikymas ir \$25.00 už 5 1/2 dienos darbą. Šaukti: GL 1-3648.

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėj
7106 Superior Ave.
Tel. HE 2-0144

Bet kurio laiku, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums.

Modernia portretai, vestuvų, šėimnių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų žvaigždžių fotografavimas, dabar CLEVELANDE.

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raka-dai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apka-navi-mo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, ne už išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

716 Society for Saving Bld.
Telef.: Main 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdara ir trečiadieniais.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

VESTUVĖS

Spalio 18 d. Sv. Jurgio bažnyčioje susituokė Jolanta Mus-teikytė ir Vyt. Mikalavičius.

LANKĖSI NEW YORKE

Jonas Rimašauskas lankėsi New Yorke, kur dalyvavo Lietuvių Rezist. buv. Politinių Kalinių S-gos C. Valdybos posėdyje. Be to, turėjo pasitarimus su eile asmenų dėl vykdomos "Stop Genocide" akcijos.

PARAMA DIEPHOLZO GIMNAZIJAI

Clevelande esantis Diepholzo gimnazijai remti komitetas vėl pasiuntė 200 dolerių, surinktų iš clevelandiečių.

KAS TURIT NUOTRAUKŲ?

Vyr. FASK-tas ir LSK žaibas prašo visus, kurie yra padarę nuotraukų Sporto žaidynių metu ar kuriomis kitomis progomis, pagelbėti šias nuotraukas įsigyti. Šios nuotraukos yra reikalingos sportiniam archyvams kaip istorinė medžiaga ir spaudai, kaip propagandinė medžiaga. Šiuo reikalu prašoma susisiekti su Algirdu Bielskum, 771

PARDUODAMAS NAMAS

Dviejų šeimų namas, po 7 kambarius kiekvienas. Apšildomas gasu ir angliais. Du garažai. Didelis sklypas. Vienas butas bus greit laisvas. Namas Dibble gatvėj. Kaina \$13,000.

Kreipitis: P. P. Muliolis, 6606 Superior Ave.

VIENKARTINĖ PROGA

Kas interesuojasi puikiais amžiniais nerūdijančio plieno virmo įrankiais. (puodais, keptuvėmis) ir norėtų juos įsigyti — turi pirmutinę progą čia Clevelande juos užsisakyti už rekordinį žemą kainą. Pilnas komplektas puodų — 69 doleriai! Nerūdijančio plieno peilių — šakučių servizas, 8 asmenims, tik 29.95 doleriai; automatiški kavininkai 13.95 dol.

Laiskus, su pageidaujamu laiku demonstravimui, rašyti:

Vytautas Pašakarnis, 6820 Superior Ave.,

RETA PROGA!

PORTRETINĖS SVEIKINIMO ATVIRUTĖS

Būk gudrus ir nepaprastas šiais metais. Siųsk Kalėdų Portreto sveikinimą įstaitytą į gražią Kalėdų atvirutę, su pritaikytu voku.

EAST 79th STUDIO

1197 East 79 St.
HE 1-3535 EX 1-6716

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriamis lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės, įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

E. 91 St., tel. LI 1-2429; Dirvos redakcijoj arba Spaudos Kioske su V. Rocevičium.

LATVIŲ KONCERTAS

Spalio 12 d. 7 val. vakaro Česka Sokol salėje, 4314 Clark Ave., rengia koncertą-balių. Programą išpildys dainininkė Aigars-Ubelite, smuikininkas P. Kalnins ir dainininkas Dr. Klavins.

MAISTO IR NAMŲ PARODA

Ivyks nuo spalio 9 iki spalio 16 d. Public Hall. Ji bus žymiai didesnė, negu tokios pat parodos ankstesniais metais. Parodos metu pasirodys ir solistė Ros-mary Clooney bei Captain Video su savo trupe.

AR GALI PAKELTI NUOMŲ KAINAS?

Mus informuoja, kad daug kas yra suklaidinti dėl nuomų pakėlimo 15% keturių kambarių ar mažesniems butams ir 10% didesniems butams. Toks pakėlimas dar tik rekomenduotas priimti, bet dar nėra priimtas. Jei savininkai pakeltų kainas, jie nesilaikytų įstatymų.

CLEVELANDIEČIŲ DĖMESIUI

Dirvos redakcija visų clevelandiečių patogumui praneša, kad norintieji savo artimiesiems ir pažistamiems per laikraštį pranešti apie savo išvykimus atostogų, apie šeimos šventes, laimingus ir nelaimingus atsitikimus, tą gali padaryti nemokamai.

Iki kiekvieno pirmadienio vakaro redakcijai pranešti pagedavimai telefonu ar laiškais, bus

"Society Plan"

jums padeda taupyti! Ateikit. Susipažinkit su 3 laipsnių planu, kaip sudaryti Jūsų taupymo sąskaitą, arba pareikalaukit raštu Nemokamos Knygeles išaiškinančios apie šį asmenišką patarnavimą.

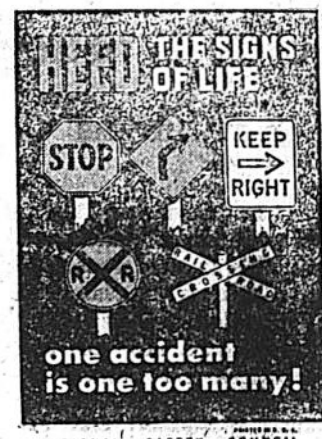

Nemokama vieta automobiliui patalinti Jums esant banke, tuojuo už namų, 127 Public Square.
Federal Deposit Insurance Corp. narys.

patenkinti tos savaitės Dirvos numerijje.

Už visus skelbimus ką nors perkant ar parduodant, rengiant koncertus, gegužines ir kt. mokama skelbimų nustatytos kainos.

Organizacijų susirinkimai, paskaitos, paminėjimai, skelbiami nemokamai. Tuo gali naudotis visos Clevelando lietuviškos organizacijos.

VILTIS
laukia jūsų
talkos!

NORWOOD BIBLIOTEKOJ

Norwood bibliotekoje, spalio 10 d. 8 val. vak. bus rodomos šios filmos:

"Fotografai" — gyvenimas ir darbai fotografo Edward West-ton; "Apžiūrint uostą" — rodomas pajūrio uostas ir jo veikla; "Florencija" — jos vieta renesanso laikotarpyje, jos menas ir kultūra.

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

ISTAIGOS AUGIMAS!

Jau ilgas laikas kai lietuvių banke, dėl vietos stokos, didelė spūstis. Klientų patogumui banko patalpų padidinimo darbai pradėti ir sparčiai varomi pirmyn.

Kai patalpų praplėtimo darbai bus baigti, visi klientai bankinius reikalus galės atlikti labai patogiai.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtutė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10,000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.
Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

Clevelandiečių pasirinkimas
DAUGIAU KAIP PER 57 METUS
MONCRIEF SILDYMO SISTEMOS

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS
Namų Pagrąžinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidojimų direktorė
Aldona Wilkis - Wirby

Pilnas laidojimų patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER ŠERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidojimų direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENDicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: ENdicott 1-4486. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GAfield 1-7406).

Kviečiai ir raugės

II.

B. K. NAUJOKAS

Po ilgų samprotavimų, paremtų Evangelijos palyginimu apie kviečius ir rauges, A. Maceina pagaliau prieina priimtinos išvados. Būtent, kad ir ateityje, išlaisvintoje Lietuvoje, turėtų būti pripažintos visoms religijoms vienodos teisės.

Nesmagų įspūdį sudaro tik pagrindai, kuriais tokia išvada paremta. Visuomenė, pagal šį galvojimo būdą, vistik turėtų jausis sudaryta ne iš šiaip žmonių, o iš žmonių — kviečių ir žmonių — raugės, tai yra, iš teisiųjų ir iš pakenčiamųjų. Valstybė neturės daryti tarp jų skirtumo, bet užtat "kviečiai" jau dabar tą skirtumą daro.

Čia jau ryškėja ir tos frontininkų skelbiamos "nepasaulėžiurinės valstybės" apibrėžtos: valstybė bus neutrali, bet užtat "kviečiai" vaikščios išskėlę galvas ir nuolat primins "raugėms", jog jos turi būti dėkingos "kviečiams", kad šie jas pakenčia. (A. Maceina, kaip žinoma, yra laikomas vienu iš frontininkų ideologų).

Štai kitas frontininkų ideologijos aiškintojas, P. Stravinskis, "Drauge" (rugs. 18 d.) išrado dar vieną naują terminą — "pasaulėžvalginės mažumos". Liči šiol buvo žinomas terminas — tautinės mažumos. Jis teisiškai reikšmės turėjo, žinoma, tik nacionalinėse valstybėse, tai yra tokiose valstybėse, kurios buvo sukurios tam tikros tautos. Tokia nacionalinė valstybė buvo ir Lietuva. Lietuvių tauta joje ne tik faktiškai sudarė gyventojų daugumą, bet ir teisiškai buvo neabejotina valstybės šeimininkė. Tarp tautinės konvencijos dėl tautinių mažumų teisių reikalavimai užtikrinti ir tautinėms mažumoms tam tikras (lygias) teises Lietuvoje jau buvo kreipti ir į ją kitą, kaip ir lietuvių tautą, kaip Lietuvos valstybės sukūrusią ir joje faktiškai šeimininkaujančią. Kur yra mažuma kaip teisių subjektas, ten turi būti suponuojama ir dauguma, lemianti teisių nustatymą.

Kokiu gi atveju gali būti "pasaulėžiurinė mažuma" kaip teisių subjektas? Manau, kad tik ten, kur yra "pasaulėžiurinė dauguma", vienu ar kitu būdu įgijusi galimybę lemti, kokiomis teisėmis gali naudotis "pasaulėžiurinės mažumos". Tokia padėtis, iš tikrųjų, yra A. Maceinos minėtoje Ispanijoje, kur katalikybė pripažinta valstybine religija. Ispanija laiko save ne tik ispanų, bet ir katalikų valstybe. Lietuva lig šiol teisiškai buvo tik lietuvių valstybė, jų religinio ar pasaulėžiurinio požiūrio su tuo visiškai neįjungiant. Bet, jeigu atsiranda ir "pasaulėžiurinės mažumos", tai iš to jau kyšo nebe ligšiolinis Lietuvos valstybės supratimas, o išpaukimas...

Nežinau, kaip tą dalyką galima suderinti su "nepasaulėžiurinės valstybės" idėja, kurią frontininkai irgi skelbia. Būčiau linkęs manyti, kad P. Stravinskis su "pasaulėžiurinių mažumų" terminu į viešumą išėjo grynai partizaniskai, frontininkų štabo greičiausiai neautorizuotas ir štabui tokio termino galimos prasmės neapsvarstius.

Betgi P. Stravinskis kalba ne paskiram asmeniui būdingu išdidumu. Jis kalba "pasaulėžvalginės daugumos" (savime suprantama, katalikiškos) vardu ir dosniai žada net "Dr. Jono Šliupio Laisvamųjų Etinei Draugijai" lygias teises "netgi su Katalikų Bažnyčia"! Štai kaip "kviečių" nusiteikimų reiškinys atvėrė kilnią širdį "raugėms"! Taip, prieš kilnią širdį nieko negalima sakyti. Tik, kai mes galvojame apie laisvą Lietuvos valstybę, tai drįstam vaizduotis, kad joje visi lietuviai savime turės lygias teises. Jei tai bus atkurta lietuvių valstybė, tai galės būti kalba apie tai, kad lietuvių savo valstybėje ir kitiems piliečiams pripažintų lygias teises. Bet tarp pačių lietuvių bei tų kitų lygiateisių piliečių kitais atžvilgiais, atrodo, nebūtų būti tokio santykio, kur vieni teises duoda, o kiti jas tik gauna. Atrodo, kad Lietuvoje visi piliečiai tokias teises, kaip religijos ar pasaulėžiūros laisvė, savime turi turėti, o ne laukti, kol jas teiks duoti ar pripažinti kuri nors "pasaulėžiurinė dauguma". Kokiu pamatu P. Stravinskis žada suteikti tenai, galbūt, būsimai laisvamajai grupei teises, lygias "netgi su Katalikų Bažnyčia" teisėmis? Argi tos teisės neturėtų būti iš karto visiems automatiškai lygios, be jokių "netgi", ir be kurios nors lietuvių grupės — didelės ar mažos — malonės? (Dar nežinia, kada kokia grupė kada gali būti "dauguma" ar "mažuma".)

Kai pasaulėžiurinė grupė, pretenduojanti į daugumos titulą, iš anksto skelbiai pripažinsianti visoms pasaulėžvalgoms lygias teises — praktiškai tvarko. Bet tokiame "dosnume" glūdi tik žodyninė pakanta, o ne tai, kas šiandien yra suprantama tolerancijos žodį tarant.

AR KEIS IMIGRACIJOS ĮSTATYMĄ?

Jungtinių Valstybių imigracijos įstatymas, tiksliau sakant, tų įstatymų kodeksas, buvo priimtas šią vasarą, neatsižvelgiant prezidento pasipriešinimo. Prezidentas tuojau paskyrė komisiją rengti įstatymo pakeitimo projektą. Komisija dabar renka medžiagą ir klausinėja žinovus. Senatorius Lehmanas iš New Yorko komisijai pareiškė, kad jo nuomone imigrantų skaičių reikia padidinti iki 350,000 per metus, vietoj dabartinių 154,000; be to, jis siūlo visiškai panaikinti kvotas, o palikti tik pirmenybės sistemą. Pirmenybė turėtų būti duodama čia jau gyvenantiems piliečiams bei teisėtai atvykusiems nepiliečių giminėms, šiam krašte reikalingems specialistams ir politiniams pabėgėliams, neatsižvelgiant, iš kokio krašto jie būtų kilę.

Panašias pažiūras yra pareiškę ir daugelis kitų asmenų, įvairių organizacijų, bažnyčių bei rasinių grupių atstovų.

Lehmanas tarp kita ko pasiūlė įsigilinti į Korėjos karą žuvusių, sužeistų ir apdovanotų medaliais sąrašus. Tie sąrašai

Tokia "kviečių daugumos" tolerancija negali būti nuosirdaus, tikrai žmoniško sugyvenimo pagrindas nei savime krašte laisviems gyvenant, nei svetur prisiglaudusiems bebūnant. Nes šioje "tolerancijoje" vietoj nuosirdumo ar bent jau kultūringo mandagumo kyšo išdidus (paties A. Maceinos samprotavimas sekant — perankstytas!) "tiesos" monopolizavimas ir kitų, kaip pasigailėtinų "klaidos" aukų, žeminimas, nuolaidžiai tepakenčiant jų egzistavimą.

Maža to. Net ir ši išmaldišku mostu reiškiama pakanta užtikrinta neilgam. Nes, pagal vieną iš tos pakantos skelbimų (P. Stravinskis), Katalikų Bažnyčios nusistatymas frontininkų sąjūdžio atžvilgiu pareis nuo to, kiek jų pažiūros bus suderinamos su Bažnyčios pažiūromis. O iš A. Maceinos atpasakojimų matome, kad Bažnyčia smerkia "tiesos" teisių sulyginimą su "klaidos" teisėmis. Permaža yra duomenų spėti, kad frontininkai pasaulėžiurinių teisių lygybės atžvilgiu išdrįstų spirti prieš enciklikų svorį, jei tas svoris viena gražią dieną būtų į juos atkreiptas. Tokiu atveju greičiausiai išdidingi P. Stravinskio pažadai laisvamajam ar kokiems kitiems suteikti teises lygias "netgi" su katalikais išnyktų, kaip dūmai stipresniam vėjui papūtus...

Tuo tarpu dar nėra nei progos pamatyti, kaip tas "kviečių" pakantumas "raugėms" atrodytų valstybės veiklos plotmėje. Dabartinėse apfinkybėse, žinoma, kieno nors dėjimas "kviečiams" yra toks dalykas, dėl kurio būtų verta žymiau susirūpinti. Bet, visdėlio, visuomeninėse santykiuose tarsi sukelia savotišką prieskonį... Panašų, kaip pobūvyje, kur atsiranda dalyvių, besidedančių bajorais tarp kumečių. Kiti dėlto netampa kumečiais, bet jaukumo tokioje draugėje nėra.

esą geriausi liudytojai, kad įvairaus kilimo piliečiai ir net nepiliečiai yra vienodai geri amerikiečiai.

Medžiagos rinkimas tęsiasi. Ar kvotų sistemos panaikinimas padėtų ar pakenktų kandidatams į imigrantus, kilusiems iš tų kraštų, kurių kvotos dabar labai mažos, dar sunku pasakyti. Kvota, nors ir maža, visdėlio užtikrina nors tam tikrą galimybių kiekį. Kvotas panaikinus, pvz., lietuviams gal ir visai neatsirastų galimybės imigruoti, nes, galbūt, tada pirmenybės gavi mas sumazintų tokį pavojų. Jei iš mūsų pusės kas būtų klausiamas nuomonės, atrodo, visų pirma reiktų kovoti ne tiek dėl kvotų panaikinimo, kiek dėl 50% "morgičių" nubraukimo ir, jei galima, kvotų padidinio mažesniems.

DIRVA UZSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesių pabaigos!

Kviečiai i talką

Sunkiausius lietuvių tautos laikus gyvendami, savime daugiausia energijos skiriam kovai Lietuvos nepriklausomybei atstatyti ir lietuvių tautai apsaugoti nuo visiško sunaikinimo. Tačiau, kaip kiekvienos tautos, taip ir lietuvių gaivumas reiškiniai ne vien fiziniu, bet ir kultūrinu gyvenimu. Fiziškai tauta gali išlikti ir nesunaikinta, bet nustoja kultūrinės pažangos, ji savime gali iširti kitų tautų tarpe. Jau spaudos draudimo laikais, 1865-1904 m., tokiu būdu bandė mus sunaikinti maskolių valdžia, ir išbraukti iš kultūringų tautų, atimdama mums mūsų raštą. Tačiau, visai lietuvių tautai stojus į kovą dėl savo kultūros, po 40 metų pavyko laimėti. Nepriklausomai Lietuvos valstybei atsistatius, visuose baruose plito ir mūsų kultūra ir netrukus mums pavyko užgdyti senąsias žaizdas, ir užimti lygią vietą tarp kitų tautų.

Naujoji mūsų krašto okupacija sustabdė normalų mūsų kultūros plėtimąsi; sugriovė visa, ką buvome šioje srityje laimėję. Dabar ne vien griauamas visas lietuvių tautos pastatas senomis, tik žymiai patobulintomis Muravjovo Koriko priemonėmis, bet ir fiziškai yra naikinama visa mūsų lietuvių tauta. Mums, laisvajame pasaulyje gyvenantiems lietuviams, tenka atsakingumas — greta kovos už savo laisvės atstatymą — kovoti ir už savo kultūros išlaikymą, už jos nuolatinį kėlimą ir tobulinimą.

Šioje plėtimėje nemaža jau yra atlikta, bė lieka dar platus nepalieti dirvonai, kurie laukia darbininkų. Mes, žemiau pasirašę, esame pasiryžę į tą bendrą mūsų darbą įsijungti. Būtent, esame pasiryžę leisti "Lietuvių Enciklopediją".

Suprasdami savo atsakingumą lietuvių tautai, stengsimės ją išleisti tokią, kad ji patenkintų išsklaidytą visame pasaulyje mūsų laisvąją visuomenę, kad ji būtų, Lietuvai nepriklausomybės atgavus, nors mažas mūsų tautinių atpildas kovojančiai tautai. Dabartinės Enciklopedijos leidėjas yra Juozas Kapočius, prietęs spaudos srities žinovas, o faktiškąjį leidėjų yra visi tie, kurie ją užsisakys. Jos tiesioginis redagavimas pavedamas tiems, kurie ir Lietuvoje tokį pat darbą dirbo, būtent prof. Vaclovas Biržiška, prof. Pr. Čepėnui, prof. P. Jonikui ir A. Bendoriui. Redakcijos sekretorius bus rašytojas St. Santvaras. Tačiau, norėdami, kad ir redakcija rastų stiprią atramą mūsų visuomenėje ir pati toji visuomenė turėtų garantiją "Lietuvių Enciklopedijos" nešališkumui, greta faktiškos redakcijos, sudarome ir Redakcijos Komisiją, kurion, be pačių redakcijos narių, sutiko įeiti: prel. J. Balkūnas, prof. M. Biržiška, prof. V. Kanauka, prof. St. Kolupaila, prof. V. Krėvė-Mickevičius, prof. K. Pakštas, prof. J. Puzinas, Vytautas Širvydas, adv. M. Tolišius, prof. J. Vengris ir dr. A. Želvys.

Kartu krepiamės tiek į visus, laisvame pasaulyje gyvenančius senosios enciklopedijos buvusius bendradarbius, tiek ir į visus senosios emigracijos kultūros darbuotojus ir ypač į jaunuosius mūsų mokslo kadrus, išaugusius jau tremtyje ir emigracijoje, kviesdami paremti mūsų sumanymą savo bendradarbiavimu. O į geros valios lietuvių, susirūpinusių savo krašto ir tautos ateitimi, krepiamės, kviesdami mūsų darbą paremti, užsakan "Lietuvių Enciklopediją", nes tai ir duos galimumo darbą priversti prie galo ir jį jau laisvą Lietuvon atgabenti, o tiems, kurie liks toje svetingoje šalyje, tie tomai bus amžinas priminimas jų ryšio su visa lietuvių tauta.

Taigi, visus kviečiame į talką. Redakcija: prof. Vaclovas Biržiška, prof. Pr. Čepėnas, prof. P. Jonikas, Antanas Bendorius, Stasys Santvaras.

Redakcinė Komisija: prel. J. Balkūnas, prof. M. Biržiška, prof. V. Kanauka, prof. St. Kolupaila, prof. V. Krėvė-Mickevičius, prof. K. Pakštas, prof. J. Puzinas, Vytautas Širvydas, adv. M. Tolišius, prof. J. Vengris, dr. A. Želvys.

Redakcija: Visais redakcijos reikalais kreiptis į vyriausią redaktorių prof. Vaclovą Biržišką, 1222 11th Street, N. W., Washington, D. C.

KĄ SAKO DR. P. KARVELIS APIE FRONTININKUS

Elta paskelbė su Dr. P. Karveliu, dabar einančiu Vliko pirmininko pareigas pasikalbėjimą. Jame sakoma:

1. Plačioji visuomenė domisi, kas yra iš tikrųjų sukėlę Lietuvių Fronto pareiškimą išeiti iš VLIKo?

— Pakeliui iš Berlyno į New Yorką rugpjūčio mėn. pradžioje į VLIKo posėdžius atsilankė Dr. A. Trimakas, kuris ta proga išdėstė Amerikos lietuvių visuomenėje ir oficialiose sferose vyraujančias nuomones apie mūsų laisvinimo veiksmų organizaciją. Pačiame VLIKE buvo jau pribrendęs nusistatymas užsietesų Vykdomosios Tarybos sudarymą kiek galint greičiau baigti. Paašikėjo, kad visa padėtis yra pakankamai išryškėjusi, buvo nusistatyta Vykdomąją Tarybą patvirtinti nedelsiant. Visas VLIK buvo vieningas, kad Vykdomąją Tarybą būtų sudaroma plačios koalicijos pagrindais, lygionis joje atstovaujant abu sparnus, ir laisvąjį, ir vad. krikščioniškosios ideologijos. Dėl koalicijos pagrindų jokių nuomonių skirtumų nebuvo. Buvo įteikti du Vykdomosios Tarybos sąrašai, kurie skyrėsi tik tuo, kad viename sąrašė Liet. Fronto atstovų buvo siūlomas p. Brazaitis, o antrame — prof. Ivinskis. Pastarasis buvo pareiškęs, kad jis savo kandidatūrą atsiima. Kadangi Vykdomosios Tarybos sudarymas reikalauja kvalifikuotos daugumos, būtent — 7/10 balsų, tai, per pirmąjį balsavimą ne vienam sąrašui nesurinkus reikiamos daugumos, buvo balsuojama antrą kartą, ir to balsavimo rezultatas — patvirtinta Vykdomąją Tarybą šio sąstato: 1) prof. K. Zaikauskas, 2) Dr. P. Karvelis, 3) T. Šidiškis, 4) doc. M. Bračas, 5) prof. Ivinskis. Šį nutarimą VLIKui padarius, Vienybės Sąjūdis, Lietuvių Frontas ir Darbo Federacija rezervavo sau teisę padaryti pareiškimus. Kaip žinoma, Liet. Frontas ir Vienybės Sąjūdis buvo padarę labai toli einančias išvadas. Vienybės Sąjūdis, kaip žinoma, savo tuometinio atstovo p. Prapuolenio žygįs pasmerkė ir jį iš VLIKo atšaukė, pareiškdamas, kad Sąjūdis VLIKE pasilieka ir paskirs savo naują atstovą. Liet. Frontas iš VLIKo pasitraukė. Darbo Federacijos C. Komitetas, savo metiniam atstovui Dr. J. Griniui pareiškus, kad ir jis solidarizuoja su augščiausia minėtai pareiškima savo bendradarbiavimu. O į geros valios lietuvių, susirūpinusių savo krašto ir tautos ateitimi, krepiamės, kviesdami mūsų darbą paremti, užsakan "Lietuvių Enciklopediją", nes tai ir duos galimumo darbą priversti prie galo ir jį jau laisvą Lietuvon atgabenti, o tiems, kurie liks toje svetingoje šalyje, tie tomai bus amžinas priminimas jų ryšio su visa lietuvių tauta.

mas jų ryšio su visa lietuvių tauta.

Taigi, visus kviečiame į talką. Redakcija: prof. Vaclovas Biržiška, prof. Pr. Čepėnas, prof. P. Jonikas, Antanas Bendorius, Stasys Santvaras.

Redakcinė Komisija: prel. J. Balkūnas, prof. M. Biržiška, prof. V. Kanauka, prof. St. Kolupaila, prof. V. Krėvė-Mickevičius, prof. K. Pakštas, prof. J. Puzinas, Vytautas Širvydas, adv. M. Tolišius, prof. J. Vengris, dr. A. Želvys.

Pastaba: Visais redakcijos reikalais kreiptis į vyriausią redaktorių prof. Vaclovą Biržišką, 1222 11th Street, N. W., Washington, D. C.

KĄ SAKO DR. P. KARVELIS APIE FRONTININKUS

Elta paskelbė su Dr. P. Karveliu, dabar einančiu Vliko pirmininko pareigas pasikalbėjimą. Jame sakoma:

1. Plačioji visuomenė domisi, kas yra iš tikrųjų sukėlę Lietuvių Fronto pareiškimą išeiti iš VLIKo?

— Pakeliui iš Berlyno į New Yorką rugpjūčio mėn. pradžioje į VLIKo posėdžius atsilankė Dr. A. Trimakas, kuris ta proga išdėstė Amerikos lietuvių visuomenėje ir oficialiose sferose vyraujančias nuomones apie mūsų laisvinimo veiksmų organizaciją. Pačiame VLIKE buvo jau pribrendęs nusistatymas užsietesų Vykdomosios Tarybos sudarymą kiek galint greičiau baigti. Paašikėjo, kad visa padėtis yra pakankamai išryškėjusi, buvo nusistatyta Vykdomąją Tarybą patvirtinti nedelsiant. Visas VLIK buvo vieningas, kad Vykdomąją Tarybą būtų sudaroma plačios koalicijos pagrindais, lygionis joje atstovaujant abu sparnus, ir laisvąjį, ir vad. krikščioniškosios ideologijos. Dėl koalicijos pagrindų jokių nuomonių skirtumų nebuvo. Buvo įteikti du Vykdomosios Tarybos sąrašai, kurie skyrėsi tik tuo, kad viename sąrašė Liet. Fronto atstovų buvo siūlomas p. Brazaitis, o antrame — prof. Ivinskis. Pastarasis buvo pareiškęs, kad jis savo kandidatūrą atsiima. Kadangi Vykdomosios Tarybos sudarymas reikalauja kvalifikuotos daugumos, būtent — 7/10 balsų, tai, per pirmąjį balsavimą ne vienam sąrašui nesurinkus reikiamos daugumos, buvo balsuojama antrą kartą, ir to balsavimo rezultatas — patvirtinta Vykdomąją Tarybą šio sąstato: 1) prof. K. Zaikauskas, 2) Dr. P. Karvelis, 3) T. Šidiškis, 4) doc. M. Bračas, 5) prof. Ivinskis. Šį nutarimą VLIKui padarius, Vienybės Sąjūdis, Lietuvių Frontas ir Darbo Federacija rezervavo sau teisę padaryti pareiškimus. Kaip žinoma, Liet. Frontas ir Vienybės Sąjūdis buvo padarę labai toli einančias išvadas. Vienybės Sąjūdis, kaip žinoma, savo tuometinio atstovo p. Prapuolenio žygįs pasmerkė ir jį iš VLIKo atšaukė, pareiškdamas, kad Sąjūdis VLIKE pasilieka ir paskirs savo naują atstovą. Liet. Frontas iš VLIKo pasitraukė. Darbo Federacijos C. Komitetas, savo metiniam atstovui Dr. J. Griniui pareiškus, kad ir jis solidarizuoja su augščiausia minėtai pareiškima savo bendradarbiavimu. O į geros valios lietuvių, susirūpinusių savo krašto ir tautos ateitimi, krepiamės, kviesdami mūsų darbą paremti, užsakan "Lietuvių Enciklopediją", nes tai ir duos galimumo darbą priversti prie galo ir jį jau laisvą Lietuvon atgabenti, o tiems, kurie liks toje svetingoje šalyje, tie tomai bus amžinas priminimas jų ryšio su visa lietuvių tauta.

Suprasdami savo atsakingumą lietuvių tautai, stengsimės ją išleisti tokią, kad ji patenkintų išsklaidytą visame pasaulyje mūsų laisvąją visuomenę, kad ji būtų, Lietuvai nepriklausomybės atgavus, nors mažas mūsų tautinių atpildas kovojančiai tautai. Dabartinės Enciklopedijos leidėjas yra Juozas Kapočius, prietęs spaudos srities žinovas, o faktiškąjį leidėjų yra visi tie, kurie ją užsisakys. Jos tiesioginis redagavimas pavedamas tiems, kurie ir Lietuvoje tokį pat darbą dirbo, būtent prof. Vaclovas Biržiška, prof. Pr. Čepėnui, prof. P. Jonikui ir A. Bendoriui. Redakcijos sekretorius bus rašytojas St. Santvaras. Tačiau, norėdami, kad ir redakcija rastų stiprią atramą mūsų visuomenėje ir pati toji visuomenė turėtų garantiją "Lietuvių Enciklopedijos" nešališkumui, greta faktiškos redakcijos, sudarome ir Redakcijos Komisiją, kurion, be pačių redakcijos narių, sutiko įeiti: prel. J. Balkūnas, prof. M. Biržiška, prof. V. Kanauka, prof. St. Kolupaila, prof. V. Krėvė-Mickevičius, prof. K. Pakštas, prof. J. Puzinas, Vytautas Širvydas, adv. M. Tolišius, prof. J. Vengris ir dr. A. Želvys.

Kartu krepiamės tiek į visus, laisvame pasaulyje gyvenančius senosios enciklopedijos buvusius bendradarbius, tiek ir į visus senosios emigracijos kultūros darbuotojus ir ypač į jaunuosius mūsų mokslo kadrus, išaugusius jau tremtyje ir emigracijoje, kviesdami paremti mūsų sumanymą savo bendradarbiavimu. O į geros valios lietuvių, susirūpinusių savo krašto ir tautos ateitimi, krepiamės, kviesdami mūsų darbą paremti, užsakan "Lietuvių Enciklopediją", nes tai ir duos galimumo darbą priversti prie galo ir jį jau laisvą Lietuvon atgabenti, o tiems, kurie liks toje svetingoje šalyje, tie tomai bus amžinas priminimas jų ryšio su visa lietuvių tauta.

Kartu krepiamės tiek į visus, laisvame pasaulyje gyvenančius senosios enciklopedijos buvusius bendradarbius, tiek ir į visus senosios emigracijos kultūros darbuotojus ir ypač į jaunuosius mūsų mokslo kadrus, išaugusius jau tremtyje ir emigracijoje, kviesdami paremti mūsų sumanymą savo bendradarbiavimu. O į geros valios lietuvių, susirūpinusių savo krašto ir tautos ateitimi, krepiamės, kviesdami mūsų darbą paremti, užsakan "Lietuvių Enciklopediją", nes tai ir duos galimumo darbą priversti prie galo ir jį jau laisvą Lietuvon atgabenti, o tiems, kurie liks toje svetingoje šalyje, tie tomai bus amžinas priminimas jų ryšio su visa lietuvių tauta.

Kartu krepiamės tiek į visus, laisvame pasaulyje gyvenančius senosios enciklopedijos buvusius bendradarbius, tiek ir į visus senosios emigracijos kultūros darbuotojus ir ypač į jaunuosius mūsų mokslo kadrus, išaugusius jau tremtyje ir emigracijoje, kviesdami paremti mūsų sumanymą savo bendradarbiavimu. O į geros valios lietuvių, susirūpinusių savo krašto ir tautos ateitimi, krepiamės, kviesdami mūsų darbą paremti, užsakan "Lietuvių Enciklopediją", nes tai ir duos galimumo darbą priversti prie galo ir jį jau laisvą Lietuvon atgabenti, o tiems, kurie liks toje svetingoje šalyje, tie tomai bus amžinas priminimas jų ryšio su visa lietuvių tauta.

Kartu krepiamės tiek į visus, laisvame pasaulyje gyvenančius senosios enciklopedijos buvusius bendradarbius, tiek ir į visus senosios emigracijos kultūros darbuotojus ir ypač į jaunuosius mūsų mokslo kadrus, išaugusius jau tremtyje ir emigracijoje, kviesdami paremti mūsų sumanymą savo bendradarbiavimu. O į geros valios lietuvių, susirūpinusių savo krašto ir tautos ateitimi, krepiamės, kviesdami mūsų darbą paremti, užsakan "Lietuvių Enciklopediją", nes tai ir duos galimumo darbą priversti prie galo ir jį jau laisvą Lietuvon atgabenti, o tiems, kurie liks toje svetingoje šalyje, tie tomai bus amžinas priminimas jų ryšio su visa lietuvių tauta.

AR ŽINAI?

Praėjusiais metais JAV mirė 3-4 savaitės drugys nuskrenda Anglijon (10.000 kilometrų) ir menims: 57 baltiesiems, 47 juodiesiems ir 1 indėnui. Nusmerkė 5 metų bėgį, buvo viena moteris. Bausmė gavo: 87 už žmogų žudystę, 17 už išprievartavimą ir 1 už apilėšimą panaudojant ginklą.

Vien krautuvėse amerikietės už skrybės palieka kasmet 250 milijonų dolerių. Nežinia, kiek kaštuoja dirbtuvėse užsakytos ir pačių pasigaminamos skrybėlės.

New Yorko valstybės medžiojotojai išleidžia kasmet "profesiniams" reikalams 2 milijardus, o žvejai — 32 milijonus dolerių. "Profesinės" išlaidos sudaro medžioklės ar žūklės įrankiai, municija, drabužiai, kelionės išlaidos, viešbučių sąskaitos ir klubų mokesčiai.

Wisconsino universiteto studentai anketų pagalba susekė, kad 70 metų amžiaus žmogus vienerius savo amžiaus metus yra prašnekėjęs telefonu.

Apie 90% Amerikoje pagaminamo vyno yra iš Kalifornijos vynuogių.

Prezidentas Trumanas kasdien pasirašo apie 600 kartų.

Viena Čikagos krautuvė parėdavinėjo moteriškus naktinius marškinius. Vieni — permatomi — buvo pavadinti "sinner" (nusidėjėlė), gi labai panašūs kiti — taip pat permatomi — pavadinti "saint" (šventuolė). Pirmųjų parduota 3 kartus daugiau, negu antrųjų.

Birželio mėn. "American Humane Association" (jei turite susenusią katę ar šunį, paskambinkit savo miesto tos draugijos skyriui, ir jie išvaduos jus nuo rūpesčio, kaip gyvuliui nusikratyti paskelbė konkursą: 10.000 dolerių tam, kas sugalvos tinkamiausius mažiems gyvuliams spastus. Spastai privalo arba gyvulių vietoje užmušti, arba laukti pagautą, bet jokių būdų ne užuosti. Toliau, spastai privalo būti nedideli, lengvi, nekomplikuoti naudoti, nesunkiai ir pigiai pagaminami, tinkami naudoti tiek atvirame ore, tiek uždaroje patalpoje, patvarūs bet kokiam ore.

Draugija jau gavo apie 150 modelių iš įvairių pasaulio kraštų, tačiau pats geriausias dar nesugalvotas. Gal pabandykite?

Ne visi drugiai yra tokie silpnai, kad nuo gėlės iki gėlės tepaskrenda ir nuo aušros iki sutemų tegyvena. Kai kurios drugių rūšys stebina savo sugebėjimais. Antai viena drugių rūšis pavasarį pakyla šiaurės Afrikoje skristi Europon. Per

lyta VLIKą kelti į JAV, tačiau, tam pasiūlymui neradus pritarimo, buvo nusistatyta eiti prie Vykdomosios Tarybos sudarymo čia, Europoje.

Klaidentų visuomenę kiekvienas, kas bandytų teigti, kad viena ar kita grupė ar asmuo būtų buvę diskriminuojami arba kad būtų buvę iš kurio nors sparno pastangų siekti sau persvaros. Lietuvių Frontas savo išvadas padarė tiesioginiame ir betarpiškame sąryšy su p. Brazaičio nešalinkimu į Vykdomąją Tarybą. Niekam iš dalyvavusių VLIKo posėdžių, manau, nebuvo jokio abejojimo, kad, jei p. Brazaitis būtų buvęs išrinktas, jokių pareiškimų nebūtų buvę susilaukta. Patį įvykį tenka labai apgailestauti, nes kiekvienas mūsų viešinimo pareiškimas neina mūsų naudai. Būtų labai sveikintina, jeigu vienybė būtų atstatyta.

3-4 savaitės drugys nuskrenda Anglijon (10.000 kilometrų) ir menims: 57 baltiesiems, 47 juodiesiems ir 1 indėnui. Nusmerkė 5 metų bėgį, buvo viena moteris. Bausmė gavo: 87 už žmogų žudystę, 17 už išprievartavimą ir 1 už apilėšimą panaudojant ginklą.

Kaip paukščiai stebėjimo tikslais yra žieduojami, taip drugiai tuo pačiu tikslu yra dažomi. Tinklais sugautiems drugiams sparno apačioje švelniu teptuku tam tikros spalvos anilino dažais užrašomas tam tikras sutartas ženklas. Antrą sykį sugauti drugiai jau šį tą pasako: pats ženklas reiškia laiką, kada jis buvo pirmą sykį pagautas, o dažų spalva — vietą (Vokietija-žalia, Australija-geltona, Šveicarija-raudona).

KAIP EINA RADIOJO KARAS

Amerikiečiai, toliau tęsdami "žygį už tiesą ir laisvę", "Dieu Zeitung" žiniomis (Nr. 220, 5. 9. 18), Muencheno stato naują galingą radijo siųstuvą. Jau dabar kasdien transliuojamos po 15 min. programos rusų, lietuvių, estų, vengrų, bulgarų kalbomis ir po pusę valandos — lenkų. Metų būvyje numatomos išplėsti programos dar ukrainų, armėnų, totorių, azerbaidžanų, turkstaniečių ir latvių kalbomis. 10 stiprių vidutinių ir trumpų bangų siųstuvų iki 150 kilovatų galingumo perduoda 28 kalbomis transliacijas tiesiai iš New Yorko ar Muencheno į Rytų Europą, vis arčiau prieidami prie geležinės uždangos. Iš Muencheno perdudama trumpomis bangomis programa pasiekia klausytojus pusrutulių nuo Naujosios Žemės šiaurėje iki Indijos vandenyno pietuose.

Transliacijų stiprinimas kelia Sovietams vis daugiau susirūpinimo. Sovietai turi išteigę 2.000 stočių, turinčių vieną tikslą — kaip nors sukludyti klausytis Sovietų piliečiams ar pavergtųjų kraštų gyventojams amerikiečių siųstuvų. Į tą darbą yra įjunkti apie 10.000 techniku, kurių išlaikymas Sov. Sąjungai brangiau atsieina negu JAV-bėms visa Am. Balso programa su 46 įvairių rūšių transliacijomis.

Kodėl pasirinktas Muenchenas? Muenchenas naujuoju radijo centru buvo pasirinktas ne tik todėl, jog iš ten galima geriau vykdyti pačias transliacijas, bet ir dėl kitų priežasčių: ten būtent gyvena daug pabėgėlių iš Rytų, išleidžiama visa eilė jų spaudos organų, iš ten lengviau patį pat sekti komunistinę propagandą. Iš specialistų sudarytų kadrų numatoma paruošti tokias kasdienines programas, kuriomis tą pačią dieną atsakoma į sovietinės propagandos melus. Muencheno centras ypač stengiasi duoti pasikalbėjimų su keliais atbėgusiais iš Sovietų sričių žmonėmis ir naujais pabėgėlių išgyvenimus bei įspūdžius tiesiai skelbti į jų kraštus. Nepaisant visų trūkumų ir grasinimų, kraštuose už geležinės uždangos, "N. Z." žiniomis, klausytojų skaičius šiomis transliacijomis besidominčių nuolat auga. Paskiausiai duomenimis, Maskvoje ir Leningrade šių transliacijų gali laisvai klausytis iki 25 proc.